

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Bakalářská práce

Klára Řiháková, DiS.

Korespondence Bohuslava Martinů s Janem Kuncem

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma *Korespondence Bohuslava Martinů s Janem Kuncem* vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Gabriely Coufalové, Ph.D., za použití v práci uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne:

.....

Klára Řiháková, DiS.

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala paní Mgr. Gabriele Coufalové, Ph.D., za odborné vedení této bakalářské práce, její vstřícnost, trpělivost, ochotu a pomoc, kterou mi po celou dobu projevovala. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Jaromíru Synkovi, Ph.D. a Mgr. Gabriele Všetickové, Ph.D., kteří mi poskytli část nové publikace, která ještě není v této chvíli vydaná. Následně bych chtěla poděkovat doc. Monice Holé, Ph.D., která ochotně dohledala chybějící dopis z tohoto souboru korespondence v pozůstalosti Miloše Šafránka. Dík patří také Institutu Bohuslava Martinů za zprostředkování dopisů, použitých v této práci. A na závěr bych chtěla poděkovat Hudebnímu oddělení Moravského zemského muzea v Brně za jejich vstřícnost a pomoc.

Obsah

Úvod	5
Životopis Bohuslava Martinů.....	6
Životopis Jana Kuncce	11
Stav bádání.....	16
Ediční poznámky	19
Korespondence	23
Závěr	62
Seznam použité literatury	64
Seznam příloh.....	70
Přílohy.....	71
Anotace	82

Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřena na korespondenci hudebního skladatele Bohuslava Martinů s jeho přítelem Janem Kuncem. Bohuslav Martinů patřil mezi přední české hudební skladatele a je tedy zřejmé, že se o jeho působení zajímá mnoho badatelů, a právě korespondence je jedním z prostředků, jak více tohoto umělce poznat a snad i částečně pochopit.

Volba adresáta Jana Kunce byla založena na důležitosti zpracování další části korespondence Martinů. Toto rozhodnutí bylo učiněno za účelem vyplnit nezpracovanou mezeru ve výzkumu týkající se Bohuslava Martinů a jeho dopisování. Jan Kunc (1883-1976), byl český hudební skladatel, kritik, pedagog a organizátor. Patřil mezi početnou skupinu adresátů, se kterými si Martinů dopisoval.

Hlavním cílem této práce je diplomatický přepis 29 dopisů, které si v letech 1928-1935 vyměnili Bohuslav Martinů a Jan Kunc, následné doplnění vysvětlujících komentářů k jejich obsahu, historickému kontextu, osobním událostem i ke genezi některých kompozic.

Soubor korespondence Martinů – Kunc byl již částečně zpracován Zdeňkem Zouharem v článku nesoucí název *Všude, kde jste, mi přinášíte štěstí*^{1,2} a jednotlivé dopisy z tohoto fondu byly využity v různých publikacích týkajících se života a díla Bohuslava Martinů. Jako celek je však fond poprvé zpracován až v rámci této bakalářské práce.

Předkládaná bakalářská práce má následující koncepci. První dvě kapitoly jsou zaměřeny na životy obou pisatelů. Jejich obsahem jsou životopisné události a umělecká činnost obou osobností. Navazující částí je stav bádání v oblasti korespondence Bohuslava Martinů, současný stav pramenů a dostupná literatura, která je s Martinů spjata. Další součástí jsou ediční poznámky, které popisují soubor dochovaných dopisů obou osobností, jejich počet, obsah, vzhled i náplň. Následuje samotná kritická transkripce a komentáře k dopisům, které doplňují soubor dlouhodobě zpracovávané korespondence Bohuslava Martinů. A po závěru jsou v přílohách obsaženy ukázky originálních dopisů.

---

¹ Publikován v časopise *Hudební rozhledy: měsíčník pro hudební kulturu* z roku 1994 (roč. 47, č. 3, s. 5-9).

² Zdeněk Zouhar (1927-2011), hudební skladatel, pedagog, žák Jana Kunce a přítel Bohuslava Martinů.

Životopis Bohuslava Martinů

Bohuslav Martinů patří nejen mezi přední české hudební skladatele, ale zanechal svoji stopu i na světovém hudebním poli. Zájem o našeho tuzemského skladatele je velký, a proto již bylo sepsáno mnoho o této osobnosti jak z pohledu životopisného, tak z perspektivy jeho tvorby, a proto je tento životopis stručný a zaměřen spíše na důležitá období i události ve skladatelově životě.

Bohuslav Martinů se narodil 8. prosince 1890 v Poličce matce Karolině a otci Ferdinandu, jenž se živil jako švec a povězný. Povolání otce znamenalo, že rodiče a jejich čtyři děti žili na věži kostela sv. Jakuba v Poličce, kde malý Martinů prožil netypické dětství³.

Roku 1897 nastoupil Bohuslav povinnou školní docházku v rodné Poličce a zároveň začal navštěvovat Josefa Černovského, který se stal jeho učitelem⁴ hry na housle⁵. Mimo to patřila rodina Martinů mezi nadšené čtenáře a zároveň byl tatínek i sestra Marie součástí místního ochotnického divadla, díky nimž měl chlapec možnost nahlédnout na nácvik onoho ansámblu. Toto všechno utvářelo mladému Martinů povědomí a přehled o různých druzích umění i jejich formách, jež byly základem jeho tvorby⁶.

Roku 1902 se rodina přestěhovala z věže kostela „dolů“ do města, jelikož otec Ferdinand získal místo sluhy ve spořitelně.

O tři roky později, tedy roku 1905, vystoupil Bohuslav Martinů jako sólista na housle, následně začal vystupovat častěji, a tak získával nadšené posluchače jeho výkonů⁷. Právě díky svému houslovému umění dosáhl v Poličce velkého uznání. I jeho učitel Adolf Vaníček viděl toto nadání a zasadil se o realizaci studií⁸ Bohuslava Martinů na Pražské konzervatoři⁹.

Po úspěšném splnění přijímacích zkoušek na konzervatoř se v druhé polovině roku 1906 přesunul Martinů do Prahy čímž začala další etapa umělcova života. Profesorem houslí se mu stal Štěpán Suchý, který však na své žáky měl mnoho nároků a Martinů tohoto úkolu

---

³ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 21-29.

⁴ V době, kdy žil Martinů ještě v Poličce byl jeho učitelem i Josef Vintř, který se však nijak významně nezapsal do života Martinů.

⁵ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 21.

⁶ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 34.

⁷ Tamtéž, s. 35.

⁸ Bohuslav Martinů byl finančně podporován obyvateli Poličky, kteří v něm viděli veliký potenciál a díky tomu mohl studovat v Praze.

⁹ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 28-29.

nedostál¹⁰. Více než hra na housle ho zajímal pražský kulturní život, který pro něj znamenal nový rozhled, a byl zároveň zrodem přátelství mezi Martinů a houslistou Stanislavem Novákem. Bohužel však právě toto rozptýlení znamenalo, že Bohuslav nevěnoval studiu na konzervatoři dostatek času, a tak byl přesunut do houslové třídy profesora Jindřicha Bastaře, s kterým se neměli moc v oblibě¹¹.

Během tohoto časového úseku se změnilo vedení konzervatoře. Nové vyžadovalo po svých studentech dodržování jasných pravidel, která Martinů porušil¹², a proto byl v druhém pololetí druhého ročníku na čas vyloučen. O několik týdnů později byl student přijat zpět¹³.

Tou dobou už byl mladý hudebník rozhodnut, že hra na housle není jeho vášní, a tak zažádal o přeložení na varhanické oddělení konzervatoře, kde nastoupil na začátku nového školního roku. Mimo studia varhan se zde mohl vzdělávat i ve skladbě u Karla Steckera a Ondřeje Horníka. Po nějaké době se Martinů opět setkal se svou nedostatečnou pílí a neuspokojivými studijními výsledky, což vedlo k jeho definitivnímu vyloučení ze studií 4. června 1910.

Až do roku 1916 zůstal Bohuslav v Praze, kde neustále čerpal z kulturní nabídky místa, literatury, studoval partitury i komponoval¹⁴. Mimo to, že mladý chlapec přišel o místo studenta konzervatoře, tak také přišel o finanční podporu, která přicházela zvláště z rodné Poličky, a proto se musel poohlédnout po přivýdělku¹⁵. Rozhodl se proto složit státní zkoušku ze hry na housle, aby obdržel potřebnou kvalifikaci pro vyučování hudby. První pokus se nevydařil, potřebnou kvalifikaci získal až o rok později¹⁶.

Během 1. světové války¹⁷ až do roku 1920 cestoval mezi Poličkou a Prahou. V Poličce byl učitel hudby a v Praze houslistou České Filharmonie¹⁸.

Roku 1922 se Martinů rozhodl opět nastoupit na Pražskou konzervatoř do třídy Josefa Suka a díky tomu se postupně dostal k důležitému počínu v jeho životě, čímž byla žádost České

---

¹⁰ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 39.

¹¹ Tamtéž, s. 42-45.

¹² Martinů byl vyloučen za veřejné vystoupení bez souhlasu vedení.

¹³ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 42.

¹⁴ Tamtéž, s. 45-50.

¹⁵ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 47.

¹⁶ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 55-57.

¹⁷ Díky jeho zdravotnímu stavu nebyl povolán k armádě.

¹⁸ VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

akademie o udělení stipendia v Paříži, kde by rád zdokonaloval své umění kompozice, která byla obratem schválena¹⁹.

Na podzim roku 1923 odjel Martinů studovat na 3 měsíce do Paříže kompozici k Albertu Rousselovi²⁰, což se ovšem překlenulo v 17letý pobyt, který byl narušen pouze pravidelnou návštěvou rodné země. V této nové domovině umělec pobýval až do roku 1940, kdy je nucen Paříž opustit²¹. Během těchto let se věnoval jako skladatel „na volné noze“ rozmanité kompozici, postupně si získával, jak tuzemské, tak zahraniční publikum a také získal mnoho přátel a známostí v různých kruzích pařížského i českého života.

Důležitým mezníkem života Bohuslava Martinů bylo setkání s Charlotte Quennehenovou, se kterou se seznámil na počátku listopadu roku 1926 a s níž se 21. března 1931 oženil na pařížské radnici²².

30. září 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda, která znamenala pro celou Evropu a samozřejmě i skladatele mnoho změn. V březnu roku 1939 vznikl Protektorát Čechy a Morava, a i přes to, že byl tou dobou Martinů v Paříži, se zapojil se do vln odporu, které byly vedeny proti Německu. Pravidelně přispíval svými texty do časopisu *Československý boj* vydávaným v Paříži, a tak se postupně stával nechtěným, hlavně proto, že se odmítl vrátit domů. Postupem času německá armáda pronikla i do Francie²³ až 16. června roku 1940 obsadila Paříž. Bohuslav Martinů a jeho žena stihli utéci z Paříže 11. června, jen několik dní před vpádem německých vojsk do města²⁴. Vypravili se na dlouhou cestu přes jih Francie, do Španělska, Portugalska²⁵ až konečně 31. března 1941 připluli do Ameriky²⁶.

Skladatel se obával a netušil, co ho bude v novém prostředí čekat, ale hned po vstupu na americkou půdu se ukázalo, že se nemusí strachovat o své postavení. I zde už byl zásluhou svou a svých přátel²⁷ znám, a tak se stal rychle součástí tamější společnosti i uznávaným umělcem. Manželé Martinů ve Spojených státech amerických pobývali na různých místech

---

¹⁹ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 103-107.

²⁰ Alberta Roussel (1869-1937) byl francouzský skladatel (The Editors of Encyclopaedia Britannica. Albert Roussel. *Britannica* [online]. Scotland, 1994 [cit. 2021-5-13]).

²¹ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 103.

²² VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

²³ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 258-278.

²⁴ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 112-117.

²⁵ VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

²⁶ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 295.

²⁷ V té době se tam setkal na příklad s manželi Šafránkovými, Rudolfem Firkušným, Emanuelem Hajným a dalšími.

až se na podzim roku 1942 usadili v New Yorku^{28,29}. Další léta skladatel neustále komponoval, podílel se na společenském životě, sledoval válečné dění v Evropě i vyučoval na Mannes School of Music³⁰ a v letech 1948-1951 na prestižní Princetonské univerzitě³¹.

Po válce byl Martinů plný optimismu, že se brzy vrátí do Evropy. Nebyl si jist, kam přesně se vrátí, ale snažil se získat místo profesora skladby na Pražské konzervatoři. Jelikož dlouho nevěděl, zdali pozici opravdu dostane, dále nastaly komplikace s potřebnými dokumenty pro přesun, lodě byly neustále přeplněné a podobně, jeho nejistota sílila. I přes to se Bohuslav nevzdával³². Avšak roku 1946 přišel velmi závažný důvod, který jeho odjezd oddálil ještě více. 25. července 1946, během letního pobytu v Great Barringtonu, spadl Martinů z balkónu a vážně si poranil hlavu, natolik, že mu tato nehoda způsobovala omezení do konce jeho života³³. Ameriku umělec opustil 5. května 1953 po téměř 12ti letech.

Po návratu do Evropy Martinů potvrdil, že je zde „moc šťasten“³⁴ a v následujících letech žil hlavně ve Francii, Itálii a Švýcarsku³⁵. V roce 1955 se z pracovních důvodů opět vrací do Spojených států, ale nemá tam klid na tvorbu, proto roku 1956 přijal místo vyučujícího na Americké akademii v Římě a vrátil se definitivně do Evropy³⁶. Po celou dobu toužil opět zavítat do domoviny, ale politická situace tomu nebyla z různých důvodů nakloněna³⁷. V roce 1956 přijal nabídku Paula Sachera³⁸ žít nedaleko jeho rodiny ve Švýcarském Schönenbergu³⁹. Do vlasti se již nikdy nevrátil.

Posledních několik měsíců života trápily Bohuslava Martinů závažné zdravotní problémy spojené s rakovinou žaludku, které vedly k jeho smrti dne 28. srpna 1959.

Tvorba Bohuslava Martinů je velmi rozsáhlá a již několikrát zpracovaná, proto jsou zde uvedena pouze ta díla, která jsou obsažena v dopisech Martinů a Jana Kuncce, a to v pořadí jak

---

²⁸ Na letní období manželé New York opouštěli.

²⁹ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 311.

³⁰ Tamtéž, s. 319-329.

³¹ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 280.

³² MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 335-346.

³³ ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 274-275.

³⁴ Tamtéž, s. 296.

³⁵ VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

³⁶ MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017, s. 450-460.

³⁷ Tamtéž, s. 427-433.

³⁸ Paul Sacher (1906-1999) byl švýcarský dirigent a filantrop (ORON, Aryeh. Paul Sacher. *Bach Cantatas Website* [online]. 2017, 2010 [cit. 2021-5-13]).

³⁹ VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

jsou zmíněna v korespondenci: *Kvartet pro klarinet, lesní roh, violoncello a bubínek*, H 139 (1934), *Nonet č. 1*, H 144 (1925), balet *Koleda*, H 112 (1917), orchestrální skladba *Vřava*, H 155 (1926), cyklus klavírních skladeb *Film en miniature*, H 148 (1925), *Osm preludií pro klavír*, H 181 (1929), *Tři české tance pro klavír*, H 154 (1926), *Sonáta č. 1 pro housle a klavír*, H 182 (1929), *Pět krátkých skladeb pro housle a klavír*, H 184 (1930), *Smyčcový kvartet č. 3*, H 183 (1929), *Smyčcový kvintet*, H 164 (1927), *Duet č. 1 pro housle a violoncello*, H 157 (1927), jazzová suita z baletu *Kuchyňská revue*, H 161A (1927), *Smyčcový kvartet č. 2*, H 150 (1925), *Fantazie pro dva klavíry*, H 180 (1929), *Les Rondes*, H 200 (1930), *Jazzová suita*, H 172 (1928), *Violoncellový koncert č. 1*, H 196 (1930), balet *Šach králi*, H 186 (1930), balet *Natáčí se!*, H 163 (1927), *Serenáda pro komorní orchestr*, H 199 (1930), *Slavnostní ouvertura k všesokolskému sletu 1932*, H 211 (1931), *Partita (Suita č. 1) pro smyčcový orchestr*, H 212 (1931), *Serenáda č. 1*, H 217 (1932), *Serenáda č. 2*, H 216 (1932), *Serenáda č. 3*, H 218 (1932), *Rytmické etudy pro housle a klavír*, H 202 (1932), balet *Špalíček*, H 214 I (1932), *Smyčcový sextet*, H 224 (1932) a opera *Hry o Marii*, H 236 (1934).

Životopis Jana Kunce

Na úvod můžeme konstatovat, že Jan Kunc nebyl znám pouze jako hudební skladatel, ale také jako hudební kritik, pedagog, přednášející, korepetitor a dirigent⁴⁰, který měl značný podíl na hudebním životě Brna a jeho rozvoji. Výčet jeho schopností, zaměření i členství v různých spolcích, uskupeních a mnoho dalšího, je velmi široký, což poukazuje právě na vyčerpání, kvůli které zjevně „trpěla“ jeho skladatelská činnost, jelikož nezbývalo mnoho času pro vlastní uměleckou tvorbu, ale přes to za sebou zanechal hodnotná hudební díla. Dále můžeme dohledat jeho příspěvky v rámci různých novin a časopisů a také další počiny, díky nimž si vysloužil čestné místo mezi uznávanými osobnostmi své doby.

Jan Kunc se narodil 27. března 1883 v Doubravici nad Svitavou manželům Klementu a Františce Kuncovým, jako první z jejich ratolestí. Oba rodiče pocházeli ze skromných poměrů a jejich obživou bylo podsednictví⁴¹. Jan měl tři sourozence – Jaroslava, Albínu a Klementa, který naneštěstí brzy po narození zemřel. Když měl malý Kunc 5 let, zemřela i jeho matka a otec se znovu oženil, z tohoto manželství měl Jan 6 nevlastních sourozenců⁴².

Školní docházku nastoupil malý Jan Kunc ve svém rodišti. Právě vstup do školy započal jeho hudební cestu, protože se zde setkal s učitelem Juliem Stantejským, který si Jana vybral jako zpěváka na kůr, kde byl ředitelem. Krátce na to se začal Kunc učit hrát na housle u Františka Formánka, a tak čerpal z vědomostí obou těchto osobností, které mu přinášely základní ponětí o hudební nauce a teorii. Díky Formánkovi, který ovládal hru na několik nástrojů mohl také Kunc rozšířit řadu nástrojů, na něž byl schopen zahrát. Mezi tyto nástroje krom houslí patřila pikola, kontrabas i viola⁴³.

Jelikož Jan Kunc vykazoval hudební nadání, tak bylo rozhodnuto, že se začne vzdělávat i ve hře na klavír⁴⁴. Jeho učitelem se stal Antonín Okáč⁴⁵.

Při spojení všech těchto aspektů a přímluvě Stantejského se po dokončení vzdělávání v Doubravici vydal Jan Kunc se svým otcem a učitelem na přijímací zkoušky do fundace Starobrněnského kláštera, kde bylo možné si jako zpěvák přivydělávat na živobytí, což pro

---

⁴⁰ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 7.

⁴¹ Rolník, menší sedlák.

⁴² ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 17-18.

⁴³ Tamtéž, s. 18-19.

⁴⁴ Pro rodiny z chudých poměrů byla výuka klavíru poněkud ojedinělá věc.

⁴⁵ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 18.

Kunce znamenalo příležitost k dalšímu studiu. Díky této možnosti výdělků ve fundaci se mohl stát žákem Měšťanské školy nedaleko brněnského kláštera, a rozšiřovat tak nadále své znalosti.

Úspěšným přijetím do fundace otevřel další kapitolu svého života a v roce 1894 se přemístil ze svého rodiště do Brna⁴⁶.

Zpěv ve fundaci v Brně mu dál prohluboval hudební znalosti a rozhled. Maxmilián Koblížek, který byl ředitelem klášterního kůru, kde Kunc zpíval, sehrál v tomto vývoji důležitou roli⁴⁷. Jan sledoval jeho práci sbormistra ve všech ohledech (výběr repertoáru, nároky na zpěváky apod.), obdivoval jeho varhanické umění a měl ho také možnost vidět jako dirigenta orchestru, což bylo pro Kunce velkým obohacením.

Měšťanská škola, kterou studoval paralelně při zpěvu na kůru, byla pro Kunce mezistupněm, který mu měl pomoci k přijetí na Ústav pro vzdělávání učitelů. Během studia na tomto ústavu se však díky kvalitě vyučujících velmi nadchl do literatury⁴⁸, a tak se vážně rozmyšlel, má-li se věnovat literatuře nebo hudbě⁴⁹.

Tak jak ovlivňovali učitelé Kunce v náklonosti k literatuře, tak stejně pokračovalo jeho zaujetí pro hudbu a jejímu dalšímu studiu. Stále probíhalo vzdělávání Kunce u Koblížka a nově přibýlo i studium klavíru u Marie Kuhlové⁵⁰.

O další postup Jana Kunce v hudebním světě se významně zasadil známý český hudební skladatel Leoš Janáček. Jan Kunc se skladatelem setkal letmo při vstupu na učitelský ústav, kde byl Janáček jedním z jeho vyučujících. Ke konci Kuncova studia na ústavu Janáček navrhl, aby se mladík přihlásil na varhanickou školu, na kterou byl v roce 1901 přijat přímo do 2. ročníku. Důsledkem toho se Kunc s Janáčkem setkával pravidelně, a tak započala jejich společná cesta⁵¹.

V jedné chvíli byl stále členem sboru ve fundaci, studentem učitelského ústavu i varhanické školy. Pro Kunce to bylo opravdu časově náročné období. V roce 1902 však absolvoval na učitelském ústavu, rozloučil se se starobrněnským klášterem⁵² a zbývalo mu ještě studium na varhanické škole. Avšak zanedlouho mu bylo uděleno místo „podučitele“ na brněnské

---

⁴⁶ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 21-22.

⁴⁷ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁴⁸ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 26.

⁴⁹ Tamtéž s. 28.

⁵⁰ Česká učitelka hudby (1862-1951) na hudební škole Besedy Brněnské (1887-1891) a na varhanické škole (1891-1909), v roce 1890 založila vlastní soukromou klavírní školu (Černušák, Štědroň, Nováček, 1963, s. 782-783).

⁵¹ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁵² ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 34-35.

obecné škole, kde se v roce 1904 stal právoplatným učitelem. Mimo jiné se v běhu těchto událostí, přesně v roce 1903, rozhodl složit státní zkoušky ze zpěvu a klavíru, které úspěšně splnil⁵³.

Opět se dostala do popředí role Leoše Janáčka v Kuncově životě. Během studia na varhanické škole měl na Jana velký vliv, zejména v oblasti kompozice. Janáček udával Kuncův pohled na skladbu i její techniku a Kunc jím byl jasně směřován⁵⁴. V průběhu času však Kunc pocítil jakýsi nedostatek ve svém vědění a umění v oblasti kompozice, a tak nastoupil na Pražskou konzervatoř (školní rok 1905/1906), kde byl studentem Karla Steckera a Karla Knittla. V návaznosti na setkání s Jindřichem Jindřichem⁵⁵ se stal také žákem Vítězslava Nováka⁵⁶.

Po návratu z Prahy byl Jan Kunc aktivní hlavně jako učitel na několika středních a odborných školách, do roku 1920 učil celkem na 11 odlišných vzdělávacích institutech⁵⁷.

Během tohoto období se odehrávalo v životě Jana Kunce mnoho zásadního. V roce 1907 uzavřel sňatek s pěvkyní Marií Hudcovou.⁵⁸ Dále se dostal do kulturního dění města Brna a důležitým přínosem se staly také jeho příspěvky do novin a časopisů^{59,60}, díky nimž se dostal do povědomí i jako hudební kritik. V roce 1918 se na nějakou dobu opět přesunul do Prahy, kde se stal kapelníkem a korepeditorem v Národním divadle⁶¹.

Na pozadí všech těchto událostí se začal vymaňovat z vlivu Janáčka a začaly tak i jejich vzájemné neshody, které bohužel přetvořily stávající vztah obou skladatelů v ne moc přívětivý⁶².

Důležitým datem v životě Jana Kunce je 1. září roku 1919, kdy dostal místo profesora na Brněnské státní konzervatoři. Zde mimo tuto roli zastával také další, jako jsou například

---

⁵³ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁵⁴ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 35-36.

⁵⁵ Český hudební skladatel (1876-1967), sběratel a editor chodské lidové hudby (Černušák, Štědroň, Nováček, 1963, s. 602-603).

⁵⁶ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 55.

⁵⁹ Tamtéž, s. 61-62.

⁶⁰ V příspěvcích do *Pelclových rozhledů* používal Kunc pseudonym „K. Jánoš.“ Do 1. světové války přispíval například do kritické rubriky *Lidových novin* (BÁRTOVÁ, Jindřiška. Kapitola z počátků hudební kritiky v brněnském tisku. *Opus musicum: hudební revue*. Brno, 2017, 49(2), 42-52. ISSN 00862-8505. s. 52).

⁶¹ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁶² ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 74.

tajemník, člen poradního sboru a jiné. Další zásadní mezník přišel v roce 1923, kdy se stal ředitelem konzervatoře⁶³.

Je zřejmé, že za dobu, kterou strávil jako ředitel Brněnské konzervatoře, neměl Kunc moc prostoru pro kompozici, za to v jiných oblastech jeho působení můžeme vidět velkou práci a odhodlání⁶⁴. Nejvíce času samozřejmě dedikoval povinnostem spojeným s rolí vedoucího školy. Značné období věnoval rozšiřování jejích prostor, jak neustálému řešení problémů spojených s pronajímáním prostor, tak i náročný proces stavby nové budovy konzervatoře. Velkou výzvou bylo i celkové vybavení školy, které shledával nedostačujícím, a proto se velmi snažil v této oblasti konzervatoř posunout (přibylo mnoho nástrojů, a také se značně rozšířil notový archiv školy). Dalším Kuncovým posláním bylo nabídnout žákům kvalitní pedagogy a jejich znalosti, protože to jsou právě studenti, kteří dokazují kvalitu školy, a toho si byl Kunc jasně vědom, a proto se neustále sám snažil vzdělávat a vyžadoval to i po svých zaměstnancích. Za jeho působení absolvovalo konzervatoř nemálo kvalitních hudebníků. Bohužel však ani takové škole se nevyhnuly problémy spojené s válkou. Jan Kunc se snažil bojovat s okolnostmi, jak jen mohl, avšak přese všechno úsilí byla škola nucena zavřít na jeden školní rok (1944/1945). Po válce byla konzervatoř opět otevřena a jakmile Kunc usoudil, že je konzervatoř opět v dobrém stavu, opustil post ředitele, který zastával téměř čtvrt století (do roku 1945)⁶⁵.

V tomto období byl mimo jiné aktivní na poli kulturního života Brna, členem několika spolků (například Klubu moravských skladatelů, Společnosti L. Janáčka a dalších) a často zasedal v komisích pro udělování hudebních cen⁶⁶. Výčet jeho aktivit a zapojení je opravdu dlouhý, a tak není překvapením, že si potřeboval odpočinout⁶⁷.

Odpočinku a regeneraci se věnoval po odchodu do penze, avšak ke svým aktivitám se vrátil zanedlouho. Dále spolupracoval s konzervatoří⁶⁸, zasazoval se o rozjezd Akademie múzických umění v Brně a také přednášel na pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Nadále spoluvytvářel kulturní náplň města Brna, pořádal přednášky, komorní koncerty,

---

⁶³ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 104-107.

⁶⁶ Od roku 1927 by Kunc členem kuratoria Jubilejní nadace Bedřicha Smetany, která podporovala tuzemské skladatele například vypisováním soutěží (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

⁶⁷ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online].

⁶⁸ ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 123.

spolupracoval s dalšími umělci jako pořadatel jejich koncertů i jako korepetitor a nesmíme zapomenout na to, že se opět ponořil do kompozice⁶⁹.

Jan Kunc umírá 11. září 1976 v Brně. Jeho životopis nám ukazuje, jak všestrannou osobností skladatel byl, a že čas, který věnoval hlavně práci mu přinesl uznání a nezapomenutelný podíl na rozvoji kultury, zvláště na Moravě.

Dílo Jana Kunce čítá nemálo titulů, ale mnozí se domnívají, že 23 let věnovaných zvláště Brněnské konzervatoři i všechna jeho činnost okolo, byla značným omezením jeho tvůrčí činnosti. Zde je výběr z tvorby Jana Kunce: velkou část tvoří vokální dílo – písně: *Molinburský pěsničky*, op. 6; *Slovácké jednohlasé písně*, op. 17; *Slovácké, lidové písně s průvodem klavíru*, op. 18. Písňové cykly: *Smutky*, op. 2; *Ze života*, op. 10; *Sny o štěstí*, op. 24; *Tři písně s průvodem klavíru na slova Marie Calmy*. Mezi Kuncova nejúspěšnější díla se řadí sborová tvorba, ze které je nutno zmínit hlavně *Pět cyklů mužský sborů* (např. op. 4, 11, 35 atd.), jednotlivé části nesou název *Stojí Jano při potoce*, *Slezské lesy*, *Zbojnická*, *Voči* a další. Následuje klavírní tvorba: *Čtyři klavírní skladby*, op. 13, *Kronika, 20 variací na slovenskou lidovou píseň*, op. 23 a *České tance pro klavír*, op. 34. Mezi komorní dílo můžeme zařadit: *Klavírní trio f moll*, op. 3, *Smyčcový kvartet G dur*, op. 9, *Sonáta pro housle a klavír č. 1*, op. 22 a č. 2, op. 40. Z duchovní tvorby například: *Česká mše pro soprán a varhany*, op. 7 nebo *Dvě duchovní písně pro soprán a varhany*. A na závěr výčet velkých forem: symfonická báseň *Píseň mládí*, kantáty *Zakletá dcera i 70 000* a balada *Stála Kačenka u Dunaja*⁷⁰.

---

⁶⁹ Tamtéž s. 124-127.

⁷⁰ PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960, s. 128-129.

Stav bádání

Korespondence je velmi zásadní pro pochopení a dotvoření obrazu, okolností, pohnutek, důsledků, a zvláště pak je podkladem pro prameny různých textů, které utvářejí jasnější představu o dané osobnosti, jejím životě a tvorbě.

Dopisy, které skladatel Bohuslav Martinů napsal nebo mu byly adresovány ještě nejsou z velké části vydány, jelikož jejich počet čítá přes 2000 položek, které jsou uloženy na různých místech. Tyto soubory dopisů jsou z velké části zpracovány v online databázi Institutu Bohuslava Martinů⁷¹, jež existuje od roku 2012. Můžeme zde dohledat potřebné informace ke konkrétnímu dopisu, například kdo je jeho vlastníkem, kde přesně se dopis nachází, co je jeho obsahem, diplomatický přepis⁷² a tak dále. Můžeme zde také objevit různé druhy dokumentů, jako třeba smlouvy nebo i pohlednice, fotografie, katalog skladeb a mnoho dalšího, co je se skladatelem spojeno.

Velká část dopisů Martinů je uložena přímo v jeho rodné Poličce v Centru Bohuslava Martinů⁷³. Dále je můžeme najít v Moravském zemském muzeu v Brně, Českém muzeu hudby v Praze, nadaci Bohuslava Martinů v Praze, v různých tuzemských a zahraničních archivech i u soukromých vlastníků⁷⁴.

Postupně vycházejí ke korespondenci Bohuslava Martinů s různými adresáty, jak kratší časopisecké články, rozsáhlejší studie, tak i komplexní publikace. Z těchto prací zmiňme alespoň tato: roku 1970 vyšla v časopise *Hudební věda* korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi z let 1924-1939⁷⁵ a v roce 1995⁷⁶ v témže časopise dopisy obou pisatelů po roce 1945, které zpracoval Milan Kuna. V roce 1994 vyšel v časopise *Hudební rozhledy* článek Zdeňka Zouhara s názvem *Všude, kde jste, mi přinášíte štěstí: Z korespondence B. Martinů a J. Kunce*⁷⁷. Roku 1996 vyšla publikace Iši Popelky *Dopisy domů*,

---

⁷¹ <https://database.martinu.cz/>

⁷² Pokud již byl zpracován.

⁷³ Je zde také uložen největší počet dopisů, který patří k jednomu souboru a tím je korespondence adresovaná rodině. Tento soubor čítá 638 dopisů.

⁷⁴ ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi/ Dear friend Bureš: Bohuslav Martinů's letters to Miloslav Bureš*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, s. 12.

⁷⁵ KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi 1924-1939. *Hudební věda*. 1970, č. 2, 212-247.

⁷⁶ KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi po roce 1945. *Hudební věda*. 1995, č. 2, s. 187-201.

⁷⁷ ZOUHAR, Zdeněk. Všude, kde jste, mi přinášíte štěstí: Z korespondence B. Martinů a J. Kunce. *Hudební rozhledy: Měsíčník pro hudební kulturu*. Praha: Asociace hudebních umělců a vědců ve spolupráci se Svazem autorů a interpretů a Pragokonzertem, 1994, 47(3), s. 5-9.

Z korespondence do Poličky^{78,79}. Jako speciální příloha časopisu *Hudební věda* vyšela v roce 2000 rozsáhlá studie Kateřiny Maýrové, která se zabývala korespondencí Bohuslava Martinů s Českou akademií věd a umění⁸⁰, o 3 roky později vyšla kniha Růženy Dostálové a Aleše Březiny *Řecké pašije: Osud jedné opery: Korespondence Nikose Kazantzakise s Bohuslavem Martinů*⁸¹. Další publikací je zpracování Zdeňka a Víta Zouhara *Dopisy Bohuslava Martinů Zdeňku Zouharovi*⁸², která je z roku 2008. Diplomová práce Kateřiny Brádkové z roku 2010 se zabývá dopisy mezi Bohuslavem Martinů a Karlem Šebánkem⁸³, rok 2016 přinesl článek v *Opus musicum*, kde se Jaromír Synek zaměřil na korespondenci Bohuslava Martinů s Jaroslavem Jindrou⁸⁴. Následující rok vyšla kniha Víta Zouhara a Gabriely Coufalové ke korespondenci Martinů s Miloslavem Burešem⁸⁵, která obsahuje i anglický překlad, a o dva roky později, to znamená roku 2019, vyšly hned dvě publikace. První je znovu dílem Víta Zouhara a Gabriely Coufalové a nese název *Milý Miloši: Dopisy Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi*⁸⁶ a druhá je *Drazí I. Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931/ Dear all I. Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička until 1931*⁸⁷ autorské dvojice Jaromír Synek – Gabriela Všetická.

A konečně o rok později, tedy v loňském roce 2020 vyšla publikace *Drazí II. Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce z let 1932 a 1933/ Dear all II.: Bohuslav Martinů's letters*

---

⁷⁸ POPELKA, Iša. *Bohuslav Martinů Dopisy domů: Z korespondence do Poličky*. Praha: Mladá fronta, 1996. Vyšla i v anglickém překladu.

⁷⁹ Obsahuje 114 dopisů, 6 pohlednic a 1 telegram (Popelka, 1996, s. 5).

⁸⁰ MAYROVÁ, Kateřina. Korespondence Bohuslava Martinů s Českou akademií věd a umění. *Hudební věda*. 2000, č. 1-2.

⁸¹ BŘEZINA, Aleš, DOSTÁLOVÁ, Růžena. *Řecké pašije. Osud jedné opery. Korespondence Nikose Kazantzakise s Bohuslavem Martinů*. Praha: Set Out, 2003. H 372.

⁸² ZOUHAR, Vít. *Milý příteli: Dopisy Bohuslava Martinů Zdeňku Zouharovi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008.

⁸³ BRÁDKOVÁ, Kateřina. *Korespondence Bohuslava Martinů Karlu Šebánkovi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010.

⁸⁴ SYNEK, Jaromír. "Stále se třískati hlavou do zdi..." Korespondence Bohuslava Martinů s Jaroslavem Jindrou. *Opus musicum*, 2016, roč. 48, č.5, s. 59-69.

⁸⁵ ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi/ Dear friend Bureš: Bohuslav Martinů's letters to Miloslav Bureš*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017.

⁸⁶ ZOUHAR, Vít a Gabriela COUFALOVÁ. *Milý Miloši: Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.

⁸⁷ SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí (I.): Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931/ Dear all (I.): Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička until 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.

*to his family in Polička in 1932 and 1933*⁸⁸, která je opět dílem Jaromíra Synka a Gabriely Všetickové s anglickým překladem. Další díl se právě připravuje.

Důležitá je samozřejmě také literatura, která se souvisle zaměřuje na život Bohuslava Martinů nebo jeho dílo, či obojí dohromady. Takových publikací i článků vyšlo hned několik⁸⁹ a pár z nich můžete naléznout v seznamu použité literatury této práce.

---

⁸⁸ SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí (II.): Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce z let 1932 a 1933/ Dear all (II.): Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička in 1932 and 1933*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2020.

⁸⁹ Například: MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017. ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.

Ediční poznámky

Korespondence známého českého hudebního skladatele Bohuslava Martinů a jeho kolegy a přítele Jana Kuncce čítá 29 dochovaných dopisů. Poměr mezi dopisy, které psal Martinů Kuncovi a naopak, je neúměrný, jelikož se Bohuslav Martinů často stěhoval, a tak si věci, které pro něj nebyly nezbytné nenechával. Dopisů, které Martinů zaslal Kuncovi, je 20 a na druhou stranu z korespondence, která vedla od Kuncce k Martinů, se dochovalo pouhých 9 psaní. Převážná část dopisů z tohoto souboru korespondence je uložených v Moravském zemském muzeu pod signaturou G 291 a skládá se z 28 dopisů, 17 dochovaných obálek⁹⁰, z nichž 2 patří k nedochovaným dopisům⁹¹ a 2 není možné datovat pro špatnou čitelnost razítka⁹², i jedné pohlednice, kterou zaslal Martinů Kuncovi. Moravské zemské muzeum obdrželo tyto dopisy jako dar přímo od Jana Kuncce v prosinci roku 1967. Dopis č. 6 z 27. června 1930, tedy 29. dopis, není součástí tohoto souboru, ale je deponován v Centru Bohuslava Martinů v Poličce jako součást pozůstalosti Miloše Šafránka (archivační krabice č. 16) a nemá vlastní signaturu.

Rozdíl mezi dopisy, které adresoval Bohuslava Martinů Janu Kuncovi a obráceně, není pouze v počtu dochovaných kusů, ale také v jejich vzhledu. Dopisy Kuncce jsou psány na stroji jako průklepy, které byly následně adresovány Martinů, a na některých jsou provedeny rukopisné opravy a doplnění, pravděpodobně rukou Jana Kuncce. Kdežto dopisy Martinů jsou psány výhradně ručně, i zde se objevují vepsané poznámky či komentáře. Je tedy zřejmé, že čitelnost korespondence Martinů je místy nejistá.

Přepis korespondence v rámci této bakalářské práce je diplomatický, jsou zachovány mezery, tečky, velká i malá písmena, hláskování, pravopis, ovšem řádkování dodrženo není. Dopisy obsahují několik chyb, které mohly vzniknout například ve spěchu⁹³, v kterém dopis psali nebo chybu jednoduše přehlédli. Dále tento přepis ukazuje charakter psaní a komunikace obou osobností. Kupříkladu Bohuslav Martinů občas zapomene napsat tečku nebo ji naopak přidá na místa, kde není potřebná, občas vynechá spojku a podobně. Společně nám rovněž demonstrují dobový jazyk, slovosled a výrazy⁹⁴, které jsou spojeny s obdobím, ve kterém pisatelé žili. Můžeme taky sledovat, jak život ve Francii a jeho národní jazyk ovlivnili písemný projev⁹⁵ Bohuslava Martinů.

---

⁹⁰ Jde o obálky, které byly adresovány Janu Kuncovi.

⁹¹ Jedná se o dopis č. 5 a dopis č. 22.

⁹² Jedná se o dopis č. 32 a dopis č. 33.

⁹³ Sami pisatelé se několikrát ve svých dopisech zmiňují, že dopis píše narychlo.

⁹⁴ Např. „*omluviti*“ apod.

⁹⁵ Např. „*saisona*“; „*adresa*“; „*dimanche*“ apod.

Korespondence je uspořádána chronologicky. Do tohoto pořadí jsou zařazeny i obálky, jejichž obsah se nedochoval, ale z razítek víme, kdy byla psaní poslána a na závěr také obálky, které datovat nelze.

Návaznost dopisů (zaslaný dopis a reakce protějšku na něj) je nekonzistentní. První dva dopisy na sebe navazují, ale hned od dalšího dopisu je následujících 7 dopisů bez odpovědi Jana Kunce Bohuslavu Martinů. Tento vzorec se neustále opakuje – několik dopisů na sebe reaguje a následně nastane prodleva. Na závěr korespondence vznikne dokonce 2-letá mezera. Poslední dochovaný kus je datován k 19. srpnu roku 1935 a žádný další dopis již v tomto souboru nenajdeme, i přes to, že obě osobnosti spolu nadále komunikovaly. V souhrnu jsou dopisy odrazem osmileté komunikace mezi pisateli, konkrétně od počátku roku 1928 až do srpna roku 1935, zde dochovaný materiál končí.

Obsah dopisů je poněkud repetitivní. Nejčastěji obsahuje prosby, kterými Bohuslav Martinů zahrnuje Jana Kunce, jenž se tak stává jistým prostředníkem Martinů mezi jeho pobytem v Paříži a domovinou a tím i jeho participací na kulturním životě u nás. Tyto požadavky se skládají z dotazů ohledně vypsání hudebních cen, jaká jsou kritéria pro splnění požadavků, jaké je finanční ocenění a podobně. Dále ho žádá o ujasnění různých informací, zajímá se o úroveň hudebních těles v Brně nebo ho prosí, zdali by pro něj nezajistil různé záležitosti.

Jak je známo, Martinů byl umělec na volné noze, a proto neměl jistotu pravidelného příjmu, i to se v korespondenci odráží. Byla období, kdy měl problém sehnat nakladatele pro svá díla nebo mu jednoduše docházely finance. I toto je téma, které můžeme v dopisech naléznout, protože v těchto situacích žádal Kunc o radu či pomoc⁹⁶. Tázal se ho, kde je v současnosti možné požádat o podporu, zdali je reálné, že by ji obdržel a podobně, protože byl Kunc členem Jubilejní nadace Bedřicha Smetany a měl v této oblasti přehled.

Mnohdy si také vyměnili názory na komise, které zasedaly i rozhodovaly o umístění skladeb v soutěžích, jak dopadlo udílení cen a tak dále.

Můžeme se také dočíst o problému, který nastal mezi Bohuslavem Martinů a Ochranným svazkem autorským. V dopise ze dne 14. května roku 1932⁹⁷ upozorňuje Kunc Martinů, že se dozvěděl o jistých nesrovnalostech s autorskými právy, které vznikly patrně

---

⁹⁶ Například dopis č. 9 z 25. 1. 1931 nebo č. 12 z 31. 5. 1931.

⁹⁷ Dopis č. 20.

nedopatřením a v následujícím dopise⁹⁸ Martinů překvapeně reaguje na zprávy, které mu kolega v psaní vyličil.

Značnou část korespondence zabírá dialog, který oba pisatelé vedou okolo konzervatoře, kde je Kunc téměř čtvrt století ředitelem. Skladatelé spolu rozebírají skladby Bohuslava Martinů, hodnotí je⁹⁹ (nejen v souvislosti s konzervatoří a hudebními oceněními), a Martinů nabízí skladby k provedení na konzervatoři a komentuje potřebnou úroveň¹⁰⁰ pro jejich uskutečnění. Na to Kunc obratem reaguje a vyhodnocuje, co je v možnostech studentů a případně jaký úspěch jejich provedení skladeb mělo. Kunc, který je obdivovatelem Bohuslava a jeho častým zastáncem, tak naplňuje notový archiv konzervatoře díly Bohuslava Martinů.

Velmi zajímavým a důležitým momentem je výměna informací spojená s pozicí profesora kompozice na Brněnské konzervatoři¹⁰¹, kterou Jan Kunc jako ředitel Bohuslavu Martinů několikrát nabídne¹⁰². Martinů není rozhodnut místo přijmout, protože se nechce vzdálit z Paříže, kde si pomalu buduje uznávanou pozici, ale není si zcela jist, jestli mu zajistí obživu. Vlivem okolností¹⁰³ byl Bohuslav zahrán do úzkých a nabídku vážně zvažoval, a tak v dopise z 29. prosince roku 1931¹⁰⁴ žádá Kunce, aby mu napsal podmínky i jaké by bylo případné finanční ohodnocení. Reakce na tento dopis proběhla záhy¹⁰⁵. V následujícím dopise datovaném dne 23. března 1932¹⁰⁶ Martinů nabízený post opět odmítá.

Jak je zřejmé, komunikace probíhající mezi Martinů a Kuncem byla spíše na profesní úrovni, je ovšem pár dopisů, které obsahují poněkud osobnější informace, které pisatelé sdílí. Dne 19. dubna 1931¹⁰⁷ oznamuje v korespondenci Martinů Kuncovi, že se oženil s Charlottou Quennehenovou. Či Kuncovo sdělení o zdravotních potížích v dopise ze dne 22. října roku 1931¹⁰⁸. I Martinů zmiňuje svoji nemoc a zápal plic manželky¹⁰⁹ nebo například vyčerpání¹¹⁰, které ho postihlo během návratu do Čech.

---

⁹⁸ Dopis č. 21 z 17. 5. 1932.

⁹⁹ Například dopis č. 19 z 23. 3. 1932.

¹⁰⁰ Například v dopise č. 7 z 5. 9. 1930.

¹⁰¹ Jan Kunc si zakládal na kvalitním profesorském týmu konzervatoře, a tak si přál, aby tento kolektiv doplnil právě Bohuslav Martinů.

¹⁰² První zmínka v této záležitosti se objevuje v dopise č. 3 z 15. 12. 1928.

¹⁰³ Ministerstvo dělalo Bohuslavu Martinů nepříjemnosti, protože se domnívalo, že Martinů o tuto pozici v domovině nestojí.

¹⁰⁴ Dopis č. 16.

¹⁰⁵ Dopis č. 17 z 4. 1. 1932.

¹⁰⁶ Dopis č. 19.

¹⁰⁷ Dopis č. 11.

¹⁰⁸ Dopis č. 14.

¹⁰⁹ Dopis č. 24 z 24. 1. 1933.

¹¹⁰ Dopis č. 23 z 16. 11. 1932.

Martinů si uvědomuje důležitou roli Kunce v jeho životě i služby, které pro něj Kunc vykonal, a tak můžeme v korespondenci¹¹¹ naleznout také jistou formu poděkování, tedy nabídku věnování skladby *Les Rondes*, H 200¹¹² Janu Kuncovi, který v dopise z 22. října 1931¹¹³ tuto poctu přijímá.

---

¹¹¹ Dopis č. 12 z 31. 5. 1931.

¹¹² Septet *Les Rondes*, H 200, který Martinů dokončil v listopadu roku 1930, měl premiéru 18. 3. 1932 v Paříži. Původní název této skladby je *Moravské tance* (Halbreich, 2007, s. 380).

¹¹³ Dopis č. 14.

Korespondence

Dopis č. 1¹¹⁴

Paris 31./1 1928.

Vážený pane,

doufám, že jste již obdržel partituru mého kvarteta pro klarinet, cornu, čello a bubínek¹¹⁵ o který jste mě žádal v dopise ze dne 4/11 1927¹¹⁶. Promiňte, že to došlo tak pozdě, ale jsem závislý na expedici z Prahy, kde byla partitura uložena a tím se to zdrželo. Doufám že Vám pošlou i „Nonett.“¹¹⁷ Promiňte tedy tomuto zdržení. Děkuji Vám za zájem o moje práce, a byl bych rád kdybyste mi oznámili datum provedení.

Se srdečnými pozdravy a projevem úcty.

B. Martinů

Dopis č. 2¹¹⁸

Paris 23/4 1928.

Zasílám seznam svých prací. Nemám po ruce fotografii, zasílám výstřižek z novin, nestačíli, račte si vyžádati foto- z Hud. Matice Uměl. Besedy v Praze¹¹⁹. Mám většinu rukopisů v Praze a ostatní potřebuji, v Brněnském divadle je však rukopis „Č. koled“¹²⁰ které Vám jistě dají k dispozici.

S projevem úcty

B. Martinů

---

¹¹⁴ Rukopis černým inkoustem, v pravém horním rohu tužkou cizí rukou nečitelný znak.

¹¹⁵ *Kvartet pro klarinet, lesní roh, violoncello a bubínek*, H 139. Tato skladba byla dokončena v Paříži v dubnu 1924 (Halbreich, 2007, s. 369).

¹¹⁶ Tento dopis se nedochoval.

¹¹⁷ *Nonet č. 1*, H 144, byl dokončena roku 1925 v Paříži. Tato skladba má 3 části a její premiéra se nikdy nekonala (Halbreich, 2007, s. 382-383).

¹¹⁸ Rukopis černým inkoustem.

¹¹⁹ Umělecká beseda je umělecký spolek, který svou činnost započal roku 1863 a má 3 zaměření: výtvarné, hudební a literární (REITTEREROVÁ, Vlasta. Umělecká beseda. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-1]).

¹²⁰ *Koleda*, balet o čtyřech dějstvích se zpěvem, tancem a recitací, H 112. Dokončen v Poličce roku 1917 (Halbreich, 2007, s. 198).

Dopis č. 3¹²¹ [PARIS 43 17 XII, 28, 15 H, RUE UTTRÉ]

Vyřízeno 5/5. 1929¹²²

Paris 15/12. 1928.

Vážený pane,

obdržel jsem Vaši zásilku (Quartet¹²³) a samosebou souhlasím s tím že jste si nechal opsat moji kompozici. Co se týče konkursu, tedy nemám se zde nijak skvěle, ale přes to se o místo nebudu ucházeti protože mám před sebou plány zcela jiné, které mi sice nezaručují existenci ale které musím dobojovat až do konce. Chápete že riskoval-li jsem vše, že nemohu od toho utéci byť to bylo i za postavením tak dobrým jako je místo po Janáčkov¹²⁴. Když jsem to vydržel tak dlouho, tak to vydržím až do konce, zvláště i proto, protože se mi moje plány dobře daří. Děkuji Vám za Vaši pozornost¹²⁵. Když bych Vás směl o něco požádat, tak je to následující: Zadal jsem o Smetanovu cenu¹²⁶ do Brna moji I. Symphonii¹²⁷ která bude mít premiéru letos v Bostonu¹²⁸. Protože jsem myslel že konkurs je anonymní, nepodepsal jsem ji. Mezitím jsem ji poslal do Filharmonie¹²⁹ pro rozpis materialu a odtamtud ji pak poslali přímo do Brna s mojí přiloženou žádostí. Nevím tedy zdali partitura je od nich podepsána a nebo ne. Prosím budete-li mít snad přístup k zadaným věcem, kdybyste partituru I. Symphonie (se

---

¹²¹ Rukopis modrým inkoustem.

¹²² Připsáno černým perem pravděpodobně cizí rukou. Číslovka označující měsíc špatně čitelná.

¹²³ Podrobnější poznámka v dopise č. 1.

¹²⁴ Leoš Janáček, přední český skladatel, teoretik, dirigent a folklorista narozen 3. 7. 1854 na Hukvaldech a zemřel 12. 8. 1928 v Ostravě (ZAHRÁDKA, Jiří. Leoš Janáček. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2009 [cit. 2021-04-18]).

¹²⁵ Martinů reaguje na Kuncovu nabídku účastnit se konkurzu a stát se profesorem skladby (místo Janáčka, který umřel) na Brněnské konzervatoři, kde je Kunc v té době ředitelem. V odpovědi Martinů můžeme zahlédnout jeho cílevědomost, která ho odvádí od přijetí této nabídky, jež nezazněla poprvé ani naposledy (Mihule, 2017, s. 178). Odmítl i přes to, že je Bohuslav Martinů tou dobou v nelehké finanční situaci, kterou dokladuje mj. dopis B. Martinů z téhož dne adresovaný Elisabeth Sprague-Coolidge, v němž Martinů děkuje za zaslání peněz a zmiňuje, že mu umožní pět měsíců pracovat bez existenčních potíží (dopis z 15. 12. 1928, vlastník Library of Congress, Washington D.C., kopie dostupná v IBM, Spr 1928-12-15).

¹²⁶ Jubilejní nadace Bedřicha Smetany v Brně v letech 1928-1943 a následně po roce 1945 podporovala původní tvorbu českých umělců. Jan Kunc byl v nadaci členem kuratoria. (Popelka, 1996, s. 21).

¹²⁷ Martinů má na mysli svou orchestrální skladbu *La Bagarre (Vřava)*, H 155, dokončenou v květnu roku 1926 v Paříži a premiérovanou v Bostonu 18. 11. 1927, kde pod taktovkou S. Kusevického provedl Bostonský symfonický orchestr. Tato skladba obdržela z Jubilejní nadace v roce 1929 II. cenu 8000 Kč (*Lidové noviny*. 37. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1929. ISSN 1802-6265, s. 5). Nejedná se tedy o *Symfonii č. 1*, H 289, z roku 1942, kterou ještě téhož roku premiéroval stejný orchestr i dirigent jako výše zmíněnou *La Bagarre* (Halbreich, 2007, s. 231 a 255).

¹²⁸ Premiéra byla velmi úspěšná (Mihule, 2017, s. 156).

¹²⁹ Je tím myšlena Česká filharmonie, která *La Bagarre* provedla v Praze 9. 12. 1928 pod taktovkou Václava Talicha. Bohuslav Martinů si o provedení *La Bagarre* s Talichem píše v dopisech z 15. 9. 1927 a 15. 5. 1928 (Kuna, 1970, s. 219-221).

záhlavím Darney¹³⁰ 1918) podepsal mým jmenem aby to snad nebylo překážkou pro udílení cen.

¹³¹Rovněž, budete-li sám v komisi, prokážete mi velkou službu dáte-li mi svůj hlas. Symphonii přijal M. Koussevitzky^{132,133} pro první provedení vůbec (Boston) je to teď doporučení velmi dobré co se týče hodnoty díla. Děkuji Vám srdečně

a jsem s projevem úcty

B. Martinů

Dopis č. 4¹³⁴

B. Martinů Paříž¹³⁵

5. ledna 1929¹³⁶

Velectěný pane,¹³⁷

hned jak jsem Váš dopis obdržel, telefonoval jsem jednatelem Filharmonické Besedy¹³⁸ p.Ant. Kolářovi¹³⁹, který je zároveň jednatelem Kuratoria Smetanovy jubilejní nadace¹⁴⁰, o Vaší symfonii¹⁴¹. Odpověděl mi, že nebyla zaslána symfonie, nýbrž skladba La bagarre¹⁴². Tato

---

¹³⁰ Darney je obec ve Francii, kde byl během 1. světové války ubytován československý prapor (Mihule, 2017, s. 159).

¹³¹ Na levém okraji dopisu tužkou cizí přípis rukou „*Le bagarre*“.

¹³² Serge Kusevický, vlastním jménem Sergej Aleksandrovič Kusevický, byl ruský dirigent a vydavatel, který se narodil 1874 v Rusku a zemřel 1951 v Americe (The Editors of Encyclopaedia Britannica. Serge Koussevitzky. *Britannica* [online]. Scotland, 1994, 1998 [cit. 2021-04-18]).

¹³³ V dopise z 15. 6. 1925 se Martinů představuje Kusevickému (vlastník Library of Congress, Washington D.C., kopie dostupná v IBM, BSO 1925-06-15). Na podzim roku 1927 si oba umělci dopisují o skladbě *La Bagarre*, až bylo dohodnuto provedení této skladby. Po premiéře Kusevický poslal Bohuslavu Martinů telegram o tom, že premiéra *Vřavy* měla úspěch a blahopřál mu (CBM, PBM KD 163, vlastník CBM, kopie dostupná v IBM, BSO 1927-11-20).

¹³⁴ Strojopis s rukopisnými vpisy.

¹³⁵ Věta připsána černým perem cizí rukou.

¹³⁶ Vročení připsáno černým perem cizí rukou.

¹³⁷ Nad textem dopisu je ručně vepsán text „*B. Martinů Paříž*“.

¹³⁸ Brněnská beseda, také nazývána Filharmonický spolek, Beseda Brněnská a dalšími přízvisky, je pěvecký a hudební spolek, který započal své fungování v roce 1861 (PIVODA, Ondřej. Beseda Brněnská: Filharmonický spolek Beseda Brněnská. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2018 [cit. 2021-04-17]).

¹³⁹ Antonín Kolář, byl dlouhodobým jednatelem Jubilejní nadace Bedřicha Smetany a organizátor hudebního života zvláště v Brně (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

¹⁴⁰ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 3.

¹⁴¹ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 3.

¹⁴² Viz podrobnější poznámka v dopise č. 3.

ovšem cenu nedostala¹⁴³, jak snad již víte. V komisi jsem nebyl, byli tam pp. Neumann¹⁴⁴, Ostrčil¹⁴⁵ a Černušák¹⁴⁶. Váš dopis, pokud se týkal Vašich plánů dox budoucna četl jsem také p.min.radovi Spíškovi¹⁴⁷, s nímž jsem náhodou jel do Prahy a žádal jsem ho, aby Vám opět co největší podporu povolil, ježto Vaše přítomnost v Paříži má pro nás větší význam, nežli kdybyste byl doma. To jen ad informandum.

Srdečně Vás zdraví a mnoho zdaru v Novém roce Vám přeje

přátelsky Vám oddaný:

Jan Kunc¹⁴⁸

ředitel konservatoře.

Dopis č. 5 [PARIS R.P. 14.30, 8·V, 1930, ENTRANGER]¹⁴⁹

---

¹⁴³ Skladba v roce 1928 cenu nedostala (*Lidové noviny*. 37. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1929. ISSN 1802-6265, s. 7). Bohuslav Martinů ji opět zaslal o rok později, roku 1929, a tentokrát získala II. cenu ve výši 8000 Kč (*Lidové noviny*. 37. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1929. ISSN 1802-6265, s. 5).

¹⁴⁴ František Neumann (1874-1929), byl dirigent, šéf opery, divadelní ředitel, skladatel, pedagog, člen kuratoria Jubilejní nadace Bedřicha Smetany (POLAČEK, Radek. František Neumann. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2016 [cit. 2021-04-19]).

¹⁴⁵ Otakar Ostrčil (1879-1935), byl dirigent a hudební skladatel, který v roce 1934 získal menší cenu Smetanovy nadace za operu *Honzovo Království* (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

¹⁴⁶ Gracian Černušák (1882-1961), byl kritik, lexikograf, hudební historik a pedagog (PEČNAM, Rudolf a Ivan POLEDŇÁK. Gracian Černušák. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2011 [cit. 2021-04-19]).

¹⁴⁷ Ferdinand Špišek (1877-1970), byl pedagog, diplomat, pracovník Ministerstva školství a národní osvěty (ŠPÍŠEK, Jan. *"Špiškové." Mikrosonda do života české vlastenecké rodiny v období od první poloviny 19. století do konce první poloviny 20. století*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni, s. 11-13).

¹⁴⁸ Podpis vlastní rukou Jana Kunce.

¹⁴⁹ Dochovala se pouze obálka.

Dopis č. 6¹⁵⁰

V Brně, dne 27. června 1930.

Milý příteli!

Jsem Vám dlužen zprávu o Vaší volbě za člena České Akademie^{151,152}. Pro závěrečné zkoušky a koncerty na konservatoři nedostal jsem se dosud k tomu, abych Vám v té věci napsal. Promiňte, prosím! Jak snad víte z novin, byl zvolen jedině jeden spisovatel. Stalo se to tím, že jsem se pro 3jí důležitou povinnost, která mně nepředvídaně nutila zůstat v Brně, nemohl osobně zúčastnit schůze, v níž volby byly na pořadu. Přes telegram, kterým jsem Vaši volbu doporučil, nebyl Jste zvolen. xxx Nu, nemusí Vás to mrzet, neboť prý všichni vyslovili přesvědčení, že v nejbližší době zvolen budete. Nepustím tu věc se zřetele a při příštích volbách podám návrh znovu. Snad mi pak bude možno, abych osobně byl schůzi přítomen¹⁵³. – Nemáte něco /ne příliš obtížného/, co bychom mohli dávat na brněnské konservatoři? Či případně, co byste chtěl mít snad i jinde v Brně provedeno¹⁵⁴?

Má prázdninová adresa: Písek v Čechách, Hotel Amerika.

Zatím Vás srdečně zdraví a přeje Vám mnoho zotavení

Vám přátelsky oddaný

Jan Kunc¹⁵⁵

---

¹⁵⁰ Strojopis s rukopisnými vpisy na hlavičkovém papíře s textem v záhlaví: „*Ředitelství státní hudební a dramatické konservatoře v Brně*“. Tento dopis je deponován v Centru Bohuslava Martinů v Poličce jako součást pozůstalosti Miloše Šafránka (archivační krabice č. 16) a nemá vlastní signaturu. Není tedy součástí souboru dopisů pod signaturou G 291 uložených v Moravském zemském muzeu, do něhož patří většina zde zpracovávaných dopisů.

¹⁵¹ Jedná se o Českou akademii věd a umění, později přejmenovanou na Československou akademii věd a umění, která od roku 1992 nese název Akademie věd České republiky (Synek, Všeticková, 2019, s. 106).

¹⁵² Podtržení pastelkou červené barvy pravděpodobně cizí rukou.

¹⁵³ Bohuslav Martinů nebyl v roce 1930 zvolen za člena České akademie věd a umění. Avšak Kunc své slovo dodržel a snažil se, aby byl Martinů za člena Akademie přijat. V dopise z 6. 11. 1930 (CBM, PMB, Kr 24) adresované mamince Martinů, skladatel zmiňuje, že mu psal „p. Kunc z Brna,“ který se přičinil o to, aby byl Martinů zvolen za člena České Akademie věd a umění, což umělec považuje za poctu. Bohužel se dopisy, které adresoval Kunc Martinů z této doby nedochovaly (Synek, Všeticková, 2019, s. 104-106).

¹⁵⁴ Skladby, o které Kunc žádá Martinů zasílá v dopise č. 7 z 5. 9. 1930.

¹⁵⁵ Podpis černým perem rukou Jana Kunce.

Vážený příteli,

musím se Vám omluviti za svůj zpožděný dopis a doufám že se na mne nezlobíte, že odepisuji tak pozdě. Cestoval jsem hodně a zapomněl jsem na všechno¹⁵⁷. Děkuji Vám znovu za Váš zájem a co se týče Akademie¹⁵⁸ nijak mne to nemrzí, víte, že jsem tomu mnoho nevěřil sám. Nicméně mne těší Vaše zpráva že mnoho lidí změnilo svůj bývalý názor na moji pozici co¹⁵⁹ děkuji zvláště Vám za Vaši pozornost.

Co se mých skladeb týče, byl bych velmi rád kdyby se něco v Brně provedlo. Příkládám seznam svých tištěných prací¹⁶⁰.

Film en miniature (Uměl. Beseda) pro piano, lehké skladby¹⁶¹.

Les Preludes (Al. Leduc) pro piano 8, těžších skladeb¹⁶².

Trois Danses Tchèque, (obkročák, dupák, polka) Max Eschig velmi těžké, koncertní¹⁶³.

Sonata pro housle a klavír (A. Leduc) těžký klavírní part¹⁶⁴.

Cinq piéces brèves pro housle a klavír (Leduc) lehké¹⁶⁵

---

¹⁵⁶ Rukopis tmavě modrým inkoustem. Četné vpisy a podtržení cizí rukou černou pastelkou, zejména v seznamu skladeb.

¹⁵⁷ Martinů cestoval mezi Poličkou a Prahou (Mihule, 2017, s. 175-177).

¹⁵⁸ Viz podrobnější informace v dopise č. 6.

¹⁵⁹ Špatně čitelné slovo v přehybu dopisu.

¹⁶⁰ Skladatel reaguje na otázku Jana Kunce v dopise č. 6, zdali nemá nějaké skladby pro konzervatoř nebo pro provedení v Brně.

¹⁶¹ Skladba *Film en miniature*, H 148, dokončená v roce 1925. Tato klavírní skladba se skládá z 6ti částí, avšak premiéru měla 2. 4. 1927 v Paříži jen 1. a 4. část. V roce 1929 skladbu vydala Hudební matice, tedy vydavatelství Umělecké besedy (Halbreich, 2007, s. 404-405).

¹⁶² *Huit Préludes (Osm preludií)*, H 181, klavírní skladby dokončeny v Paříži roku 1929 a jsou věnovány Charlottě Quennehenové, kterou si o dva roky později vzal za ženu. Soubor vychází v roce 1930 u nakladatelství Alphonse Leduc v Paříži (Halbreich, 2007, s. 409).

¹⁶³ ¹⁶³ *Tři české tance* – 1. *Obkročák*, 2. *Dupák*, 3. *Polka*, H 154, klavírní skladby, které byly dokončeny v Paříži roku 1926. 3. a pravděpodobně i 2. tanec měly premiéru 7. 3. 1927 v Paříži v podání Jane Mortierové. Následně zahrála opět Mortierová 1. a 3. tanec 17. 3. 1927 taktéž v Paříži, a konečně Martinů sám provedl 3. tanec v Paříži 2. 4. 1927. Kompozice byla vydána v roce 1929 pařížským nakladatelstvím Max Eschig (Halbreich, 2007, s. 405).

¹⁶⁴ *Sonáta č. 1 pro housle a klavír*, H 182, byla dokončena na přelomu října a listopadu roku 1929 v Paříži a její premiéra zazněla v Pařížském Ecole Normale de Musique 5. 11. 1930. Skladba byla vydána v roce 1930 v Paříži u nakladatelství Alphonse Leduc (Halbreich, 2007, s. 333).

¹⁶⁵ *Cinq piéces brèves (Pět krátkých skladeb)*, H 184, byly dokončeny v Paříži 14. 4. 1930, jejich premiéra proběhla 5. 5. 1930 a byly vydány v roce 1930 v pařížském nakladatelství Alphonse Leduc (Halbreich, 2007, s. 333-334).

III. Quatuor (Leduc) těžké¹⁶⁶.

Quintett (dvě violy) (Sirène musicale)¹⁶⁷

Duo pro housle a čello (Sirène music.)¹⁶⁸

Suita „Revue de la cuisine“ (Kuchyňská revue) (Leduc) 4 skladby z baletu

pro clar., fagot, trompette, piano, housle a cello¹⁶⁹.

II. Quartett (Universal. Ed.) myslím že byl v Brně hrán¹⁷⁰.

Až se vrátím do Paříže¹⁷¹ pošlu Vám některé z těchto skladeb ale byl bych rád kdyby Vám bylo možno objednat některé z nich pro konservatoř jistě je budete moci upotřebát a pro mne by to bylo dobré vzhledem k nakladatelům, že by viděli zájem od nás. Adresy jsou

Alphons Leduc 175. rue St. Honoré., Paris.

Sirène Musicale 129. Boulv. Malesherbes Paris.

Max Eschig¹⁷² 48. rue du Rome " " .¹⁷³

Budu se těšiti na Vaše zprávy zdravím

Vás srdečně Váš

B. Martinů

Na Svépomoci 182.

---

¹⁶⁶ *Smyčcový kvartet č. 3*, H 183, dokončen v Paříži 10. 12. 1929, je dedikován „*Au Quatuor Roth*“, který jej také premiéroval v 1930 v USA. Skladba byla vydána v roce 1931 v pařížském nakladatelství Alphonse Leduc (Halbreich, 2007, s. 363-364).

¹⁶⁷ *Smyčcový kvintet pro 2 housle, 2 violy a violoncello*, H 164, napsán v Poličce mezi 27. 9. a 5. 10. 1927, premiéra kvintetu proběhla v roce 1928 v Pittsfieldu na Coolidge Festivalu. Skladba vyšla v roce 1930 u Max Eschig v Paříži (Halbreich, 2007, s. 372-373).

¹⁶⁸ *Duet č. 1 pro housle a violoncello*, H 157, dokončen 26. 1. 1927 v Paříži, premiérován byl taktéž v Paříži 17. 3. 1927 Stanislavem Novákem a Mauritsem Frankem. Skladba vyšla v roce 1928 u La Sirène musicale v Paříži (Halbreich, 2007, s. 346-347).

¹⁶⁹ Jedná se o *Jazzovou suitu z baletu Kuchyňská revue*, H 161A, roku 1927, která byla premiérována v roce 1930 v rámci Concert Cortot v Paříži a vydána téhož roku u pařížského nakladatele Alphonse Leduc. Suita obsahuje 4 části: *Prologue, Tango, Charleston a Finale* a její obsazení souhlasí s tím, co je zde uvedeno (Halbreich, 2007, s. 284-285).

¹⁷⁰ *Smyčcový kvartet č. 2*, H 150, dokončen v Paříži 30. 9. 1925, premiéru měl v Berlíně 12. 11. 1925 v podání Stanislava Nováka a Maurice Franka. Skladbu vydala v roce 1927 vídeňská Universal Edition (Halbreich, 2007, s. 362-363).

¹⁷¹ Martinů se vrátil do Paříže 17. 10. 1930 (Mihule, 2017, s. 529).

¹⁷² Vlastník nakladatelství La Sirène Musicale (Mihule, 2017, s. 173).

¹⁷³ Adresy hlavních vydavatelů Bohuslava Martinů.

Polička

V Paříži jsem koncem září, moje nová adresa je 10 rue Mandar.

Paris 2^e

Dopis č. 8¹⁷⁴ [PARIS R.P. 18.30, 14·XI, 1930, DEPART]

Paris 9/11. 1930.

Vážený příteli,

děkuji Vám co nejsrdečněji za Váš zájem i za Vaši pomoc. Všude kde jste mi přinášíte štěstí¹⁷⁵ a měl jsem skutečně velkou radost, že se někdo našel kdo dovede prosadit mne ve státní ceně¹⁷⁶. Děkuji Vám za to mnoho, i za Váš návrh pro Českou Akademii. Vidím, že se stále ještě tímto plánem zabýváte. Zvolení za člena „České Akademie věd a umění“ přijmu a doufám že Vám stačí prohlášení v této formě¹⁷⁷.

Adresa „La Sirène Musicale“ je 29 Boulevard Malesherbes Paris 8^e¹⁷⁸. (Myslím že jsem vám napsal omylem 129.)

K poslední naší rozmluvě v Praze musím dodat že mne velmi potěšil Váš názor a cítím se jím velmi poctěn. Ale moje plány a snahy jdou jiným směrem a já dosud nejsem u konce s jejich realizováním a doufám že mi to nemáte za zlé že¹⁷⁹ možno že se sám zklamal a nedojdu tam kam jsem chtěl, zvláště teď kdy všeobecná situace je tak neutěšená¹⁸⁰. Ale nemohu

---

¹⁷⁴ Rukopis černým inkoustem.

¹⁷⁵ Právě tato část věty je použita v názvu článku Zdeňka Zouhara v časopise *Hudební rozhledy*, kde se zabývá vztahem Bohuslava Martinů a Jana Kuncce i náplní jejich společné korespondence (*Hudební rozhledy: Měsíčník pro hudební kulturu*, roč. 47, č. 3, 1994, s. 5-9).

¹⁷⁶ 29. 10. 1930 (CBM, PMB Kr 23) přišel z ministerstva Martinů dopis o tom, že obdržel státní cenu, za kterou inkasoval 5000 Kč (Synek, Všeticková, 2019, s. 98)

¹⁷⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 6.

¹⁷⁸ Adresa jednoho z nakladatelů Bohuslava Martinů, kterou Martinů uvedl nesprávně v dopise č. 7.

¹⁷⁹ Špatně čitelné přepisované slovo.

¹⁸⁰ V dopise z 2. 10. 1930 (CBM, PBM Kr 21) se Martinů zmiňuje rodině o seznámení s „mnoho Němci“, kteří by rádi slyšeli jeho dílo, avšak nabádají ho, aby počkal, dokud se situace v zemi neuklidní. Těmito slovy je poukázáno na Pražské protiněmecké demonstrace z konce září roku 1930, které měly na svědomí tuzemské fašistické skupiny, které reagovaly na promítání německých zvukových filmů v místních kinech. V těchto událostech bylo zahrnuto i násilí, což vedlo k narušení prestiže národní vlády (Popelka, 1961, s. 16-17).

si pomoci, musím jít za tím co mám v hlavě a nemohu to teď opustit. Doufám že mi porozumíte¹⁸¹. Srdečně Vám děkuji za vše a jsem s upřímnými

pozdravy

Váš

B. Martinů

10. rue Mandar

Paris 2^e

Dopis č. 9¹⁸² [PARIS R.P. 21*, 25-I., 1931 DEPART]

Dimanche¹⁸³ 25/1 1931.

Vážený příteli,

obracím se k Vám o radu. Chtěl bych si zadat do Brna o nějakou podporu nebo stipendii, ale poněvadž jsem dostal letos, vlastně v loni tu cenu¹⁸⁴, nevím zdali by se to nezdálo trochu divné a nevím také zdali by byla nějaká možnost, že bych něco dostal¹⁸⁵. Situace je totiž teď pro mne, jako ostatně pro všechny, poněkud obtížná vzhledem ke krizi¹⁸⁶, která je asi všude, a všechny moje plány a možnosti jsou na neurčito oddáleny, takže se nedá skoro nic dělat a opravdu v ošklivé situaci. S nakladateli není řeč a co se divadel týče, víte jaká je situace v Německu¹⁸⁷, kde jsem měl určité proposice¹⁸⁸. Tak bych byl rád kdybych mohl něco sehnati

---

¹⁸¹ Martinů opět reaguje na konverzaci s Janem Kuncem, jež proběhla o prázdninách téhož roku v Praze, kde se oba muži setkali a kde Kunc opět nadnesl tuto nabídku na pozici profesora kompozice na Brněnské konzervatoři. Jak je zjevné, Martinů znovu nabídku odmítá, viz podrobnější poznámka v dopise č. 1. (Zouhar, 1957, s. 25).

¹⁸² Rukopis černým inkoustem.

¹⁸³ Francouzsky „neděle.“

¹⁸⁴ Jedná se o II. cenu za skladbu *La Bagarre*, kterou obdržel od Jubilejní nadace Bedřicha Smetany v Brně roku 1929. Viz podrobnější poznámky v dopise č. 4.

¹⁸⁵ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 8. Dopis s Kuncovou odpovědí se nedochoval, ale víme, že Bohuslavu Martinů odpověděl, aby se soutěže zúčastnil, že se za něj přimluví. Jedná se o účast ve skladatelské soutěži, kterou pořádá Jubilejní nadace Bedřicha Smetany. Martinů se o tom zmiňuje rodině v dopise z 2. 2. 1931 (CBM, PBM Kr 31), kde také potvrzuje své rozhodnutí o účasti v soutěži (Synek, Všetičková, 2019, s. 152).

¹⁸⁶ Skladatel patrně naráží na světovou hospodářskou krizi, kterou započal krach newyorské burzy na konci října 1929, a která negativně ovlivnila celosvětové hospodářství.

¹⁸⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 8.

¹⁸⁸ V této době začalo nakladatelství Schott Music GmbH & Co. projevovat zájem o dílo Bohuslava Martinů. Skladatel zpočátku nebyl spokojen s cenou, kterou mu nakladatelství nabídlo za jeho skladby, ale i přes to, pro něj byla jejich pozornost velkým povzbuzením, jelikož u tohoto nakladatele vyšla díla jiných velkých skladatelů (např.

jinak. Napište mi prosím, co soudíte, vy jistě budete znát poměry v brněnské komisi, zdali bych se mohl pokusit o podání žádosti. Myslím na ty menší podpory, které se udělují během roku. Kdyby to nešlo, napište mi to. Děkuji Vám srdečně a

zdraví Vás

Váš

B. Martinů

10. rue Mandar Paris 2[≡]

Dopis č. 10¹⁸⁹ [PARIS R.P. 18.30, 23-II, 1931, ENTRANGER]

Paris 22/II. 1931.

Vážený příteli,

děkuji Vám srdečně za Váš milý dopis a podle Vaší rady jsem poslal žádost do Brna a prosím Vás, promluvte s členy komise o mně¹⁹⁰. Mnoho mně potěšil Váš dopis, vyčítal jsem si poněkud že bych se měl znova o stipendium ucházeti¹⁹¹, ale konečně myslím že si toho trochu zasloužím a také nešťastná situace, která teď zvláště pro artistry nastala mne k tomu nutí¹⁹². Zadal jsem si o stipendium a nebo podporu na rozepsání materialu. Budu zde mít letos čtyři velké orchestrální premiery¹⁹³ a moje pozice po stránce umělecké je zde čím dále tím lepší. Dopíši také dle Vaší rady p. Kunderovi¹⁹⁴ i p. Kvapilovi¹⁹⁵, u něhož se s Vaším dovolením

---

Hindemith, Stravinsky, Orff). Martinů jim téhož měsíce zaslal *Fantazii pro dva klavíry*, H 180, *Les Rondes*, H 200, *Jazz-suite (Jazzovou suitu pro malý orchestr)*, H 172 a *Koncert pro violoncello a orchestr č. 1*, H 196I. (Mihule 2017, s. 181).

¹⁸⁹ Rukopis černým inkoustem.

¹⁹⁰ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9. Dne 22. 2. 1931 (MZM, G 249) napsal Bohuslav Martinů dopis Jubilejní nadaci, kde žádal o udělení pracovního stipendia nebo o podporu k rozepsání notového materiálu. V dopise ze dne 12. 5. téhož roku (MZM, G 249) kuratorium Jubilejní nadace tuto žádost zamítá.

¹⁹¹ Tento den Martinů požádal Českou Akademii věd a umění o udělení stipendia, zmiňuje se o tom také rodině 2. 2. 1931 (CBM, PBM Kr 31), bohužel se však 1. 6. 1931 dovídá, že tato žádost byla zamítnuta (Synek, Všeticková, 2019, s. 152).

¹⁹² Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9.

¹⁹³ Byly to skladby *La Fantaisie (Fantazie pro dva klavíry)*, H 180, *Les Rondes*, H 200, *Jazz-suite (Jazzová suita)*, H 172 a *Violoncellový koncert č. 1*, H 196 (Halbreich, 2007, s. 268, s. 312, s. 380, s. 423; Mihule, 2017, s. 181).

¹⁹⁴ Ludvík Kundera (1891-1971), byl člen kuratoria Jubilejní nadace Bedřicha Smetany (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

¹⁹⁵ Jaroslav Kvapil (1892-1958) byl člen kuratoria Jubilejní nadace Bedřicha Smetany, skladatel, který získal dvě menší ceny Jubilejní nadace Bedřicha Smetany (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany:

odkázán na Vás, protože jiný osobně nemám¹⁹⁶. Přijalo mi Kodaňské divadlo k provedení dva nové balety¹⁹⁷, také se zajímá o mne p. Schott¹⁹⁸, tak doufám že se to trochu utváří lépe pro mne; což bych si přál ne kvůli penězům ale že budu moci volněji pracovat¹⁹⁹.

Děkuji Vám mnoho a zdravím Vás srdečně. Nepřijedete se podívat zase do Paříže, na výstavu^{200,201}?

Srdečně Váš

B. Martinů

Dopis č. 11²⁰²

Paris 19./4 1931.

Milý příteli,

zasílám Vám prohlášení a děkuji Vám znovu za Váš opravdový zájem, i za Váš návrh na moje zvolení²⁰³. K Vašemu dopisu musím podotknouti že si do Akademie poslal žádost o podporu, poslal jsem to již v únoru recomando a doufám že to někam nezabloudilo²⁰⁴. Poslal jsem současně též žádost do Brna o podporu, dle Vaší rady a dopsal jsem p. Kunderovi a Kvapilovi. P. Kundera mi odepsal, že bude-li v jeho v moci, že bude stát za mnou ale že není

(Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

¹⁹⁶ Tato celá pasáž reaguje na odpověď Jana Kuncce na dopis Martinů z 25. 1. 1931, dopis č. 9. Viz podrobnější poznámka v dopise č. 9. Odpověď Jana Kuncce se bohužel nedochovala.

¹⁹⁷ V dopise z 3. 1. 1931 Martinů sděluje Václavu Talichovi, že divadlo v Kodani přijalo dva jeho malé balety a vypisuje mu různé balety z jeho tvorby, jež by mohly přicházet v úvahu (vlastník Muzeum Českého krasu, Beroun, kopie dostupná v IBM, Tal 1931-01-03). Maýrová uvádí, že se jednalo se o balety *Échee au roi* (*Šach králi*), H 186, a *On tourne* (*Film se točí*), H 163, obě tyto skladby však byly poprvé uvedeny až dlouho po skladatelově smrti, a to v letech 1979 a 1980 (Maýrová, 2000, s. 42; Halbreich, 2007, s. 209-210).

¹⁹⁸ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 9.

¹⁹⁹ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 3.

²⁰⁰ Skladatel myslí Mezinárodní koloniální výstavu v Paříži, jež byla v Bois de Vincennes, a která pojednávala o bývalých francouzských koloniích (Synek, Všetičková, 2019, s. 164).

²⁰¹ Na jaře roku 1929 byl Jan Kunc v Paříži, kam byl vyslán Ministerstvem školství a národní osvěty, aby zhlédl výuku na Pařížské konzervatoři a dalších školách. Setkali se společně i s Martinů, když za ním Kunc několikrát zavítal (hlavně, aby mu nabídl místo profesora na konzervatoři) (Zouhar, 1957, s. 24-25).

²⁰² Rukopis černým inkoustem.

²⁰³ 23. 5. 1931 Bohuslav Martinů obdržel dopis, ve kterém se dočetl, že byl 19. 5. 1931 zvolen řádným členem IV. třídy České Akademie věd a umění (Maýrová, 2000, s. 43). Viz podrobnější informace v dopise č. 6.

²⁰⁴ Dne 20. 2. 1931 poslal Martinů žádost o udělení stipendia 4000 Kč. 11. 6. 1931 Česká akademie věd a umění napsala Martinů dopis, kde tuto žádost zamítá (Maýrová, 2000, s. 41-43).

členem Jury²⁰⁵. Prosím tedy opět o Vaši pomoc a přímluvu, doufám že se pro mne situace také změní k lepšímu, dostal jsem určité nabídky ku smlouvě²⁰⁶. Budu velmi rád obdržím-li něco, protože tento rok je skutečně velmi zlý. Budete-li moci mi přispět, ať už v Praze nebo v Brně²⁰⁷, prosím, učinite tak. Musím Vám těž oznámit že jsem se oženil^{208,209}, tak jsme si trochu rozdělili starosti. Měl jsem tu nový úspěch v konzertech Staram v Champs-Ellysées²¹⁰ se svojí „Serenadou“²¹¹. Nemohl jsem žádati o ceny, mám sice nové skladby ale potřebuji zde rukopisy, žádal jsem tedy o podpory.

Děkuji Vám mnoho a zdravím Vás srdečně

Váš

B. Martinů

Dopis č. 12²¹² [PARIS R.P. 18.30, 31·V, 1931, ENTRANGER]

Paris 31/5. 1931.

Vážený příteli,

děkuji Vám srdečně za Vaši gratulaci a hlavně za Váš zájem a návrh který jste s Akademií učinil. Přiznám se Vám že mne to skutečně těšilo, ani ne tolik k vůli té poctě, jako spíše proto že vidím že přece jenom se uznává moje práce. Víím že to vděčím hlavně Vám ale přes mne překvapilo že se v Praze jaksi obrátila orientace. V každém případě Vám děkuji

---

²⁰⁵ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9.

²⁰⁶ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 9.

²⁰⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 10.

²⁰⁸ Skladatel si vzal Charlotte Quennehenovou 31. 3. roku 1931 na pařížské radnici (Mihule, 2017, s. 184).

²⁰⁹ O svém záměru oženit se píše rodině v dopise ze 17. 3. 1931 (CBM, PBM Kr 36) a v dopise z 29. 3. 1931 (CBM, PBM Kr 38) rodině děkuje za blahopřání a popisuje jim, jak vše probíhalo a kdo byl přítomen (Synek, Všeticková, 2019, s. 176, 178-185). I Charlotte popisuje tento den ve své knize *Můj život s Bohuslavem Martinů* na stránkách 26 a 27 (v druhém vydání z roku 1978).

²¹⁰ Koncert se konal 16. 4., jak skladatel píše rodině v dopise z 7. 4. 1931 (CBM Kr 39). O velkém úspěchu tohoto koncertu píše domů 17. 4. 1931 (CBM, PBM Kr 40) (Synek, Všeticková, 2019, s. 188, s. 194).

²¹¹ *Serenáda pro komorní orchestr*, H 199, kterou Martinů dokončil v prosinci 1930, byla premiérována Waltherem Straramem v dubnu 1931, k dalšímu provedení došlo 16. 1. 1933 v Ženevě v podání Orchestre de la Suisse Romande, řízeným Ernestem Ansermetem (Halbreich, 2007, s. 269).

²¹² Rukopis modrým inkoustem.

mnoho a prosím abyste mi svůj zájem zachoval²¹³. Napsal jsem cyklus moravských tanců²¹⁴ pro malý ensemble, byl bych rád kdybyste přijal věnování. Nemáte nic proti tomu?

Zde je letos situace opravdu těžká. Z Brna jsem nedostal nic²¹⁵, doufám že v Praze²¹⁶ budu šťastnější potřeboval bych to hodně. Kdy se udělají stipendia a podpory?

31. V. 1931²¹⁷

Myslel jsem že se to uděluje během května. A nebo to až na konci roku²¹⁸?

Pozdravuji Vás co nejsrdečněji a přeji Vám krásné prázdniny. Kdyby Vás vítr zavál někde do okolí Poličky, uděláte mi velkou radost když se na mne přijedete podívat, budu tam v srpnu²¹⁹.

S mnoha pozdravy

Váš

B. Martinů

---

²¹³ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 6 a č. 11. V dopise z 5. 10. 1931 (CBM, PBM Kr 56) píše rodině, že obdržel „veliký diplom z České Akademie“ (Synek, Všeticková, 2019, s. 278) a v dopise z 16. 1. 1932 (CBM, PBM Kr 65) píše rodině, že jim „diplom z Akademie“ o jeho ustanovení členem pošle (Synek, Všeticková, 2020, s. 58).

²¹⁴ Septet *Les Rondes*, H 200, věnovaný Janu Kuncovi byl dokončen v listopadu roku 1930 a měl premiéru 18. 3. 1932 v Paříži. Tato skladba měla původně název *Moravské tance* (Halbreich, 2007, s. 380). O záměru s věnováním této skladby píše Martinů Kuncovi v dopise č. 12 z 31. 5. 1931 a v dopise č. 14 z 22. 10. 1931 Kunc s radostí toto věnování přijal.

²¹⁵ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 10.

²¹⁶ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 11.

²¹⁷ Tužkou cizí rukou.

²¹⁸ Dle *Lidových novin* se stipendia udělovala jak v květnu, tak i na konci roku.

²¹⁹ V domovině byl od konce srpna do začátku října (Mihule, 2017, s. 529).

Paris 18/10 1931.

Vážený příteli,

nemám od Vás delší dobu žádných zpráv a doufám, že jsem neudělal nic, čím bych Vás byl nějak pozlobil. Psal jsem Vám před prázdninami²²¹, děkoval jsem za Vaši účast a pomoc při jmenování do Akademie²²² a žádal jsem Vás zdali byste nepřijmul ode mně věnování na cyklus moravských tanců²²³, které budou letos zde provedeny. Nemám od Vás žádný souhlas ani nejmenší zprávu od té doby a doufám že jste snad na mne nadobro nezapomněl. Chci Vás znovu žádat o pomoc, mám zadáno letos o Smetanovu cenu²²⁴. Zaslal jsem partituru „Serenady“²²⁵, jež byla provedena zde s velkým úspěchem na Champs-Élysées-Staramem a vyšla u Schotta²²⁶. Je o ni velký zájem, Schott²²⁷ mi psal že o ni žádal mimo německých dirigentů i Stokovský²²⁸ a Koussevitský²²⁹ z Ameriky. Talich ji hrál na tournée u nás²³⁰ a provede ji v Stockholmu a v Londýně²³¹. Je to dobrá práce. Mimoto se budu ucházet o cenu vypsanou pro Slavnostní overтуру^{232,233}, v České obci sokolské. Pošlu partituru v nejbližších

---

²²⁰ Rukopis modrým inkoustem.

²²¹ Jedná se o dopis č. 12 z 31. 5. 1931.

²²² Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 6, č. 11 a č. 12.

²²³ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

²²⁴ V srpnu roku 1931 Martinů zadává do soutěže Jubilejní nadace svoji skladbu *Serenáda pro komorní orchestr*, H 199. V dopise ze dne 18. 12. 1931 kuratorium Martinů oznámilo, že cenu neobdržel (MZM, G 249).

²²⁵ Viz podrobnější informace v dopise č. 11.

²²⁶ Podtrženo tužkou pravděpodobně cizí rukou.

²²⁷ Spolupráci s tímto německým nakladatelstvím Schott Music GmbH & Co. Martinů oficiálně uzavřel po schválení podmínek v červnu roku 1930. Zmiňuje se o tom v dopise rodině z 28. 12. 1930 (CBM, PBM Kr 26), kde píše, že mu nakladatelství poslalo dobré zprávy a „myslí si, že to půjde dobře“ (Synek, Všeticková, 2019, s. 132).

²²⁸ O zájmu dirigenta Leopolda Stokowského spravuje Schott Music GmbH & Co. Bohuslava Martinů v dopise z 1. 7. 1931 (kopie dostupná z IBM, SM 1931-07-01).

²²⁹ O zájmu Sergeje Kusevického se Martinů zmiňuje v dopise z 4. 6. 1931 adresovanému Schott Music GmbH & Co. (vlastník Staatsbibliothek zu Berlin, kopie dostupná v IBM, 17310, SM 1931-06-04).

²³⁰ V průběhu září roku 1931 hrála Česká Filharmonie pod taktovkou Václava Talicha *Serenádu pro komorní orchestr*, H 199 na mnoha místech: v Přelouči, Pardubicích, Náchodě, Trutnově, Jičíně, Novém Bydžově, Jaroměři, Dvoře Králové, Turnově, Liberci, Teplicích (Kuna, 2009, s. 1107).

²³¹ V prosinci roku 1931 uvedl Václav Talich s Oslo-Filharmonien *Serenádu pro komorní orchestr*, H 199 v Oslu a v únoru roku 1932 v Moskevské státní filharmonii. Milan Kuna provedení tohoto díla v Londýně a Stockholmu neuvádí (Kuna, 2009, s. 1107). V publikaci Jaromíra Paclta se můžeme dočíst, že Talich v Londýně i Stockholmu byl, ale nevíme, jestli na těchto místech prováděl díla Martinů, avšak Paclt uvádí, že soupisy Talichových koncertů nejsou kompletní (PACLT, Jaromír. *Václav Talich ve Švédsku (1926-1936)*. Praha: Primus, 1992. ISBN 80-85625-02-4, s. 154-156).

²³² *Slavnostní overtura k všesokolskému sletu 1932*, H 211, dokončena v Paříži v říjnu roku 1931. Premiéru měla v Praze 3. 7. 1932, provedla ji Česká Filharmonie pod taktovkou Františka Stupky (Halbreich, 2007, s. 257).

²³³ V dopise podtrženo tužkou.

dnech. Prosím Vás tedy budete-li moci něco pro mne udělat, budu Vám velmi vděčen, víte že všeobecná situace je krajně nepříznivá²³⁴ a Vy jste byl vždycky při mně, doufám že ani tentokráte mne neopustíte

Zdravím Vás srdečně a děkuji Vám.

jsem Váš

B. Martinů

10. rue Mandar.

Paris 2^e

Dopis č. 14²³⁵

V Brně dne 22. října 1931.

B. Martinů²³⁶

Milý příteli!

Váš včerejší dopis teprv mi připomněl, že jsem na Váš list z 31. května t.r. neodpověděl²³⁷. Stalo se to tak, že jsem na Vaše vyzvání mínil se podívat o prázdninách do Poličky, a tedy jsem - jak je při množství práce na konci školního roku pochopitelně neodpověděl písemně, doufaje, že si vše ústně povíme. Zatím však v srpnu stále přelo a já jsem se nedostal ani za Vámi, ani do Velké, kde jsem měl dohlédnout na výsledky studia lidových písní a lidové hudby, ani jinam, kam jsem zamýšlel. Pak přišel již zase začátek školního roku s novou spoustou práce a teprv teď máme trochu volněji. Prosím Vás tedy za prominutí, že jsem na Váš dopis neodpověděl a zejména, že jsem neodpověděl na Váš dotaz o věnování Moravských tanců²³⁸. Víím, že to byla ode mne neslušnost, ale na svou omluvu uvádím, že jsem kromě vší práce na konservatoři měl ještě na práci prohlédnout 15 partitur zadaných o ceny do Akademie. Snad mi to tedy promínete, když nyní napíši, že s největší radostí věnování

---

²³⁴ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9.

²³⁵ Strojopis s rukopisným vpisem cizí rukou.

²³⁶ Připsáno černým perem cizí rukou.

²³⁷ Jedná se o dopis č. 12.

²³⁸ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

Vašich Moravských tanců přijímám a že je považuji za vyznamenání, neboť si Vašich prací velmi vážím.

Že jsem na Vás nezapomněl, toho důkazem je, že projektujeme na konservatoři pro letošní školní²³⁹ rok večírek a dopadne-li pěkně, i veřejný koncert z Vašich skladeb. Nakladatel Loduc poslal nám v poslední době dva balíky skladeb ze svého nákladu, mezi jiným také Vaše Preludes pour piano²⁴⁰. Nebylo to zásluhou Vašeho vlivu nebo prostřednictvím? Poděkoval jsem mu včera, a napsal jsem mu též, že řadu skladeb z jeho nákladu už dříve jsme objednali prostřednictvím zdejšího knihkupce Pazdířka²⁴¹. Budete-li s ním příležitostně mluvit, řekněte mu také, že další objednávky mohou být učiněny až po novém roce, poněvadž nyní již nemám peněz. A poslal-li nám ony věci po Vašem zakročení, tedy Vám nejsrdečněji děkuji. Zároveň děkuji za upozornění, že Vaše Serenáda vyšla u Schotta²⁴². Objednám ji rovněž po novém roce. V porotě pro udělení Smetanovy ceny je letos z Brna Kaprál²⁴³ a Chlubna²⁴⁴, z Bratislavy Orel²⁴⁵ profesor a nyní rektor tamnější university. Je prý tam zadáno 30 skladeb a vesměs velké partitury. Nevím, jaké vlivy se tam v porotě uplatní, ale nemám mnoho důvěry v objektivnost a nestrannost poroty Smetanovy nadace. Při velké jubilejní ceně byl na př. porota stanovena zřejmě tak, aby tuto cenu dostal Foerster²⁴⁶. Operovalo se při tom i nepravdami, pro něž jsem tehdy z kuratoria nadace vystoupil²⁴⁷. S Kaprálem nemám bližších styků; zazlívá mi, že jsem ho nevzal na profesora komposice na konservatoř, Ale jak jsem tak mohl učiniti, když kromě příležitostného Svatebního pochodu²⁴⁸ nemá žádných orchestrálních skladeb a jako profesor musil by žáky učití přece také orchestrální skladbě. Chlubnovi příležitostně řeknu a také

---

²³⁹ Vepsáno strojopisem později, pro jasné pochopení údaje „letošní rok.“

²⁴⁰ Viz podrobnější informace v dopise č. 7.

²⁴¹ Oldřich Pazdířka (JANIŠOVÁ, Hana. *Klub moderních nakladatelů Kmen. Vývoj ideového sdružení nakladatelů v letech 1926–1934*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 88).

²⁴² V dopise z 5. 9. 1931 Martinů děkuje a chválí vydavatelství Schott Music GmbH & Co., za nově vydanou partituru *Serenády pro komorní orchestr*, H 199 (vlastník Staatsbibliothek zu Berlin, kopie dostupná u IBM, SM 1931-09-05, 53/25).

²⁴³ Václav Kaprál (1889-1947), byl skladatel, pedagog, klavírista, hudební kritik a dirigent. Otec Vítězslavy Kaprálové (STUDENIČOVÁ, Hana. *Václav Kaprál. Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2018 [cit. 2021-5-7]).

²⁴⁴ Osvald Chlubna (1893-1971), byl skladatel, pedagog, propagátor hudby Leoše Janáčka a organizátor hudebního života v Brně (Osvald Chlubna. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. Brno: Muzeum města Brna, 2004, 2019 [cit. 2021-5-7]).

²⁴⁵ Dobroslav Orel (1870-1942), byl muzikolog, pedagog, římskokatolický kněz, dirigent a organizátor (SÝKORA, Pavel. *Dobroslav Orel. Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-5-7]).

²⁴⁶ V roce 1930 obdržel velkou jubilejní cenu Bedřicha Smetany Josef Bohuslav Foerster (1859-1951) za oratorium *Svatý Václav* (PIVODA, Ondřej. *Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace)*. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]).

²⁴⁷ 23. 6. 1930 Jan Kunc napsal Jubilejní nadaci Bedřicha Smetany oznámení, že vystupuje z kuratoria z důvodů, které jsou podle něj členům zřejmé (MZM, G 249).

²⁴⁸ Orchestrální skladba *Svatební pochod* z roku 1923 (STUDENIČOVÁ, Hana. *Václav Kaprál. Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2018 [cit. 2021-5-7]).

i Orlovi, setkám-li se s ním. V porotě České obce sokolské je rovněž, ale nemám potuchy kdo je tam se mnou. Budu hledět udělat, co bude možno.

Do poroty po státní ceny jsem odmítl letos jít z důvodů o nichž se zde nechci šířit²⁴⁹.

Vím, že je situace nepříznivá, sleduji to v novinách, a mám pro Váš hrdinský zápas plné porozumění²⁵⁰. Ale přes to – nebo právě proto – upozorňuji Vás znovu, že byste mohl dostat místo profesora komposice na brněnské konservatoři, počínaje ovšem příštím školním rokem, kdybyste chtěl²⁵¹. Nemá to takový profesor špatné: učí jen 20 hodin týdně a přece jen má slušnou existenční základnu. Budu do smrti litovat, že jsem se dal jmenovat ředitelem, neboť chci-li mít ústav aspoň trochu v pořádku, stojí to tolik práce, že na skladbu není mezi školním rokem pomyšlení. A o prázdninách? Letos jsem potřeboval zotavení a jsem ještě tak churav, že jsem zažádal o zdravotní dovolenou. Zrovna teď dostal jsem její vyřízení. Budu tedy do 15. února na dovolené. Přes to mně můžete psát do konservatoře, neboť mně zde dopisy budou schovávat a doručovat.

Jinak Vám přeji vše nejlepší, zejména mnoho zdraví a klidu ku práci a jsem s upřímným pozdravem

Vám oddaný

---

²⁴⁹ O této konverzaci s Kuncem se zmiňuje v dopise z 25. 10. 1931 (CBM, PMB Kr 58) do Poličky, kde nakonec Martinů vyvozuje ze zprávy od Jana Kunce, že cenu nejspíše nedostane (Synek, Všetická, 2019, s. 294-296). Cenu opravdu nezískal, viz podrobnější poznámka v dopise č. 13.

²⁵⁰ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9.

²⁵¹ Tuto nabídku předkládá Martinů již po několikáté, viz dopisy č. 3 a č. 8.

Dimanche 31/10 1931.

odpověděno 17-18.

XII²⁵³

Vážený příteli,

děkuji Vám za Váš dopis a litoval jsem že Vám nebylo možno se podívati do Poličky, byl bych Vás velmi rád viděl. Víím že máte mnoho práce a jsem rád že to nebyly jiné příčiny, o které někdy u nás není nouze, jež zdržel Váš dopis²⁵⁴. Doufám že pro Mor. tance²⁵⁵ najdu zde nakladatele a pošlu Vám je pak ihned. Myslím že premiéra bude tady v koncertech Cortot v lednu, dal bych Vám je pak ihned k dispozici, mohl byste je zařadit do koncertu na konservatoři²⁵⁶. Co se Leduca týče, říkal jsem mu sám, ale prosím, co nemůžete potřebovat můžete s klidem vrátit, nevím posílá-li Vám to jako volný výtisk a nebo jako objednávku. Když Vám bude možno něco udělati v můj prospěch ať už v obci sokolské nebo ve Smetanově ceně budu Vám velmi vděčen.

Ještě jsem Vás chtěl o něco požádati ale nechtěl bych Vám k Vaší práci ještě přidávati novou, tak prosím, jenom bude-li Vám to možno bez velkých obtíží. Rad bych si poněáhu doplnil svoji malou sbírku národních písní, českých již mám dost sehnanych, ale moravské a slov. mi chybí. Z moravských mám Bartoš Janáček²⁵⁷ z Akademie, a Janáček Váša²⁵⁸ z které teď vyšly. To je ovšem bez doprovodu. Chtěl bych mítí (také zde na ukázkou lidem které to zajímá.) moravské (příp. i slovenské) písně s klavírním doprovodem. Nemohl byste mne informovat kde a které sbírky v tomto směru byly vydány? Ze slováckých mám Vaši sbírku²⁵⁹, ovšem bez průvodů. Snad byste to mohl klidně předati Pazdírkovi k vyřízení a nebo mne

---

²⁵² Rukopis tmavě modrým inkoustem.

²⁵³ Připsáno černým inkoustem cizí rukou.

²⁵⁴ Reakce na dopis č. 14.

²⁵⁵ Martinů touto prosbou reaguje na sdělení Jana Kunce, v kterých porotách je a není členem, viz dopis č. 14.

²⁵⁶ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

²⁵⁷ Sběrka *Moravské písně milostné*, které společně vytvořili Leoš Janáček a Pavel Váša, vyšla: Praha: Státní ústav pro lidovou píseň v ČSR, 1930 (Moravské písně milostné I. *Moravská zemská knihovna* [online]. Brno [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://vufind.mzk.cz/Record/MZK01-000269873>).

²⁵⁸ Sběrka *Národní písně moravské v nově nasbírané*, na které spolupracoval František Bartoš s Leošem Janáčkem, vyšla: Praha: Česká akademie, 1901 (Národní písně moravské v nově nasbírané. *Moravská zemská knihovna* [online]. Brno [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://vufind.mzk.cz/Record/MZK01-000368547>).

²⁵⁹ Jedná se o *Slovácké jednohlasé písně* op. 18 z let 1922-1923 (Zouhar, 1994, s. 6).

Pazdírkovi doporučit a já bych požádal přímo jeho. Ale vy budete jistě vědět lépe které sbírky jsou nejhodnotnější, mohl byste snad jen předat Pazdírkovi seznam a on by mi je poslal. Učet bych mu vyrovnal ihned a nebo případně bych mu za to dal nějaké komposice, dělám to tak s M. Urbánkem²⁶⁰, tím způsobem jsem si pořídil malý hud. archiv. Co se moravských písní týče, měl bych velkou radost kdybych je měl. Jedná se ovšem o písň s klavírním doprovodem a mohl by mi tedy Pazdírek²⁶¹ poslat cokoli neboť nemám dosud nic. Kdyby Vás to obtěžovalo příliš, sdělte mi slovíčkem, obrátil bych se přímo na Pazdírkova, nechci Vám ještě k Vaším starostem přidělavati nové. Děkuji Vám srdečně a mnoho Vás pozdravuju

jsem Váš

B. Martinů

(Co se týče množství věcí, prosím aby účet nepřesahoval asi 300Kč.)

Byl bych rád kdyby mi Pazdírek zaslal těž malou partiturku „Zápisníku zmizelého“²⁶². Pro příští rok je vypsána cena na operu²⁶³, nevíte náhodou kdy končí zadací lhůta?^{264,265,266}

---

²⁶⁰ Mojmír Urbánek, byl český hudební nakladatel, Praha (Černušák, Štědroň, Nováček, 1965, s. 819).

²⁶¹ Viz dopis č. 14.

²⁶² Leoš Janáček *Zápisník zmizelého*, písňový cyklus pro tenor, alt, tři ženské hlasy a klavír na text Ozeфа Kaldy (ZAHŘÁDKA, Jiří. Leoš Janáček. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2009 [cit. 2021-04-18]).

²⁶³ Patrně se jednalo o soutěž vypsanou Jubilejní nadací Bedřicha Smetany v Brně pro rok 1931. V lidových novinách z 6. 1. 1931 nebylo řečeno, že se jedná o soutěž vypsanou konkrétně na operu, ale na „ukončená hudební díla, která přinášejí vnitřní pozoruhodné hodnoty hudební, a nejsou rozsahem příliš malá“ (*Lidové noviny*. 39. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1931. ISSN 1802-6265, s. 7).

²⁶⁴ Lhůta byla stanovena do 31. 8. 1931 (*Lidové noviny*. 39. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1931. ISSN 1802-6265, s. 7).

²⁶⁵ Poslední dvě věty jsou připsány svisle na levém okraji dopisu.

²⁶⁶ Na levém okraji dopisu červenou pastelkou cizí rukou pravděpodobně pod sebou sečtené dvě sumy 18250 a 3650 a výsledek 21900.

Paris 29/12. 1931.

Vážený příteli,

děkujeme Vám co nejsrdečněji za Vaše přání k svátkům a Novému roku i za novinky a za Vaše písně které jste mi poslal. Pazdírek mi vyřídil zásilku ihned a mohu Vám říci že jsem již dlouho nezažil několik tak hezkých chvil jako při prohlížení těch písní²⁶⁸. Přeji Vám rovněž všechno nejlepší do Nového roku a děkuji Vám znovu a mnoho za Váš zájem.

Chtěl jsem Vás ještě požádati, ačkoliv si opravdu dělám vyčitky, že k Vaší spoustě práce ještě stále přidávám novou, chtěl bych vědět přesněji jaké jsou podmínky, pro místo profesora na konservatoři, které jste mi nabízel²⁶⁹. Jaké jsou povinnosti, co všechno nutno-přednáseti a jaký je plat. Přemýšlel jsem znovu o Vašem návrhu a Vy také víte moje stanovisko, proč jsem místo nevzal. Ale situace je čím dále tím horší a zdá se mi že to je nad moje síly, zvláště také že ministerstvo mi činí pozici úplně nemožnou, proto že jsem odmítnul ono místo. Když jsem byl v Praze udělal jsem několik docela privátních akcí, které by mi byly pomohli trochu předržet tuto krizi²⁷⁰, ale všechny byly úplně anulovány tím, že na konec ministerstvo dalo o mě nepříznivou informaci jejíž cenou bylo že jsem odmítnul nabízené místo²⁷¹. Nemohu dobře i s tímhle zápasiti, mám dost onoho druhého boje, hledání a uvědomování si svého poslání a tvůrčího procesů, který sám sebou někdy stačí aby deprimoval. Budte tedy tak laskav a napište mi ty podmínky a bylo-li by možno dosíci nějakých výhod na ministerstvu, protože bych přece jen nerad opustil tak lehce všechny výsledky svého zápasu tady a myslím že by- ministerstvo mělo mít na tom zájem, vždyť jim dělám propagandu, která je nestojí ani haléře ale která má větší hodnotu, než všechny ty akce a festivaly které oni dělají a které jsou velmi drahé. Omlouvám se Vám mnoho že Vám při-dělávám práci. Co se týče Moravských tanců²⁷², myslím že premiéra bude tady v lednu, a jakmile se mi jen trochu uvolní partitura,

---

²⁶⁷ Rukopis tmavě modrým inkoustem.

²⁶⁸ Jedná se o *Slovácké jednohlasé písně* Jana Kunce. Viz podrobnější poznámka v dopisu č. 15.

²⁶⁹ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 3 a č. 8.

²⁷⁰ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 8 a č. 9.

²⁷¹ Jan Kunc si dopředu vyžádal potvrzení od Ministerstva školství a národní osvěty o tom, aby mohl Martinů učít na Brněnské konzervatoři, viz dopis č. 17 (Šafránek, 1961, s. 163-164).

²⁷² Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

pošlu Vám ji. Je to jen septet. (Clar. Oboe, fagot, trompetta piano, 2 housle.) a není to nijak zvláště těžké.

Těším se na Vaše zprávy a přeji Vám mnoho – zdraví a vše nejlepší do Nového roku

Váš

B. Martinů.

Dopis č. 17²⁷³

V Brně dne 4. ledna 1932.

Mr.²⁷⁴ B. Martinů

Paris 2

10. Rue Mandar

Francie²⁷⁵

Milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za Váš dopis, jež jsem dostal teprve včera po příjezdu z Prahy a přeji Vám rovněž v Novém roce všeho nejlepšího, zejména mnoho zdraví a zdaru.

S místem profesora konservatoře je spojena povinnost vyučovati týdně 20 hodin teoretickým předmětům, případně skladbě, tedy všeobecnou hudební nauku, harmonii, kontrapunkt, hudební formy, skladbu. Při neúplném zaměstnání v těchto předmětech může být doplněn vyučovací úvazek též jinými předměty, jimž profesor může vyučovati, na př. obligátním klavírem, hrou partitur a pod.

Plat závisí od toho, co mu ministerstvo z dřívější umělecké činnosti započte. Nejnižší služné činí ročně²⁷⁶ 15.000 Kč, II. stupeň platový je 16.800 Kč, III. stupeň 19.200 Kč, IV. stupeň 21.600Kč, V. stupeň 25.200, VI. stupeň 28.800 Kč, VII. stupeň 32.400 Kč, VIII. stupeň 36.000 Kč, IX. stupeň 39.600 Kč. Od stupně ke stupni postupuje se po třech letech.

---

²⁷³ Strojopis s rukopisnými vpisy cizí rukou a rukopisnými opravami pravděpodobně rukou Jana Kunce.

²⁷⁴ Špatně čitelné – pravděpodobně označení „*Monsieur*.“

²⁷⁵ Adresa BM připsána černým perem pravděpodobně cizí rukou.

²⁷⁶ Zde špatně čitelný vpisec „*strop*“ pravděpodobně rukou Jana Kunce.

K tomu přichází činovné 5.100 Kč ročně pro I. až VI. stupeň základního služného a 6.000 Kč ročně pro VII. – IX. stupeň základního služného. Má-li ženatý děti, bere na jedno 1.800 Kč ročně, na dvě a více 3.000 Kč ročně.

Máte mi možná za zlé, že jsem ministerstvu řekl²⁷⁷, že jste nabízené Vám u nás místo nepřijal, ale stalo se to v nejlepším mém²⁷⁸ úmyslu takto: Jel jsem jednou na Vánoční prázdniny ve vlaku s ministerským radou Špíškem²⁷⁹ a přišla na Vás řeč. Ptal se mne, jestli Vás znám a co o Vás soudím. Chválil jsem Vás velmi a při té příležitosti řekl jsem, co jste mi tehdy právě napsal, že totiž se v Paříži začínáte velmi dobře uplatňovati a že do vlasti nepůjdete dříve, dokud si tam nezískáte vynikajícího uměleckého jména. Říkal jsem tehdy ještě při tom, že mi Vaše odvaha velmi imponuje, poněvadž vím, že musil jste žít v Paříži ve velmi skrovných poměrech. Nenapadlo mi tehdy, že by se toho mohlo nějak proti Vám použít.

Nějakých výhod za nynějšího úsporného systému těžko bude nyní dosíci /na př. menší vyučovací povinnost pro vlastní²⁸⁰ práce kompoziční/; dříve to bylo možno a vím, že na pražské konservatoři²⁸¹ Kříčka²⁸² i jiní takové výhody měli, ale letos byly všechny zrušeny. Rozvrh hodin je možno zařídit tak, že každý den měl byste jedno půldne prázdnno, zpravidla odpoledne, někdy možná i dopoledne. Pokud platu se týče, musilo by se vše předem s ministerstvem dojednat, aby Vám nedali stupeň nejnižší a aby Vám něco započítali také z dřívější umělecké činnosti²⁸³.

---

²⁷⁷ V dopise z 27. 1. 1932 adresovanému Antonínu Schenkovi, popisuje Jindřich Říha (oba byli pracovníci Kanceláře prezidenta republiky) finanční podpory, které Martinů obdržel, jak se skladateli v současnosti finančně daří a mimo jiné taky to, že i když mu udělí další podporu, tak se tím nevyřeší jeho další osud, a proto navrhuje, aby se Martinů vrátil do domoviny a přijal nabízené místo profesora kompozice na Brněnské konzervatoři (vlastník Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Praha, kopie dostupná v IBM, KPR 1932-01-27).

²⁷⁸ Doplněno strojopisem později.

²⁷⁹ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 4.

²⁸⁰ Taktéž dopsáno strojopisem později.

²⁸¹ Hudebně vzdělávací instituce, která svou činnost zahájila v roce 1811 (HALLOVÁ, Markéta. Pražská konzervatoř. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-8]).

²⁸² Jaroslav Kříčka (1882-1969), byl skladatel, dirigent, pedagog, rektor Pražské konzervatoře (BARTOŇOVÁ, Blanka. Jaroslav Kříčka. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-8]).

²⁸³ Celá tato pasáž reaguje na otázky Martinů z dopisu č. 16, které se vztahují k místu profesora kompozice na Brněnské konzervatoři, které Kunc nabídl Martinů již po několikáté, viz. poznámky v dopisech č. 3 a č. 8.

O výsledku ceny ze Smetanovy nadace již víte jiste z novin²⁸⁴. Je to bída. Na moravské tance se těším²⁸⁵ a jsem

s upřímným pozdravem

Vám oddaný

Dopis č. 18²⁸⁶

V Brně dne 11. března 1932.

Martinů²⁸⁷

Milý příteli,

čekám stále buď Vaši žádost, či nějakou jinou zprávu, ale nic nepřichází. Co je s Vámi? Nejste snad nemocen? Ťukl jsem u některých členů profesorského sboru zmínkou o Vašem případném jmenování a byla přijata se souhlasem. Ministerstvo také by souhlasilo, záleží tedy vše jen na Vás²⁸⁸.

Slyšel jsem zde Vaše druhé kvarteto²⁸⁹ provedené Pražským /Zikovým/ kvartetem²⁹⁰. Hráli Vám je skvěle a mělo pěkný úspěch u obecnstva. Gratuluji Vám upřímně.

O Vaší slavnostní ouvertuře²⁹¹ bude se rozhodovati příští středu. Mělo se rozhodovati už minulého týdne, ale poněvadž dva členové poroty se nedostavili a jeden podal nepříznivý posudek písemně, vynutil jsem si, že bude svolána porota nová. Jsem tedy zvědav, jak dopadne.

---

²⁸⁴ Jedná se o cenu Jubilejní nadace Bedřicha Smetany, o kterou se Bohuslav Martinů ucházel v roce 1931 se svou *Serenádou pro komorní orchestr*, H 199. Cenu skladatel neobdržel. Viz podrobnější informace v dopise č. 13. O této skutečnosti se zmiňuje rodině v dopise z 16. 1. 1931 (CBM, PBM Kr 65), kde píše, že výsledek si přečetl, ale i přes to o cenu zadá znovu. Nakonec zaslal dvě skladby, opět *Serenádu pro komorní orchestr*, H 199 a pak *Partitu pro smyčcový orchestr*, H 212 (Synek, Všetáčková, 2020, s. 58-60).

²⁸⁵ Kunc se těší až mu Martinů zašle partituru skladby *Les Rondes* po její premiéře, která byla v Paříži 18. 3. 1932. Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

²⁸⁶ Strojopis s jedním rukopisným vpisem pravděpodobně cizí rukou.

²⁸⁷ Připsáno černým perem pravděpodobně cizí rukou.

²⁸⁸ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 16 a č. 17.

²⁸⁹ *Smyčcový kvartet č. 2*, H 150, dokončen v Paříži 30. 9. 1925, premiérován v Berlíně 12. 11. 1925 v podání Stanislava Nováka a Maurice Franka. Další provedení proběhlo v Praze 9. 12. 1925 a v Paříži 17. 3. 1927 stejnými interprety (Halbreich, 2007, s. 363-364).

²⁹⁰ Pražské kvarteto, které vystupovalo také pod jménem Zikovo kvarteto, Československé kvarteto a později i jako Černé kvarteto. Hráli zde bratři Richard a Ladislav Zikovi, Ivo Trost a Mirek Dezel. (Černušák, Štědroň, Nováček, 1965, s. 360-361).

²⁹¹ Jedná se o *Slavnostní ouverturu k všesokolskému sletu 1932*, H 211. Viz podrobnější poznámka v dopise č. 13.

/Jak vidíte, jsem přece v té porotě. Ta, o které jsem Vám psal byla jiná porota a týkala se pochodů sokolských./ Neopomenu Vám podati zprávu. Ad informandum již nyní Vám oznamuji, že Vaší slavnostní ouvertuře vytýkají malou výraznost motivu a malou slavnostnost. Hájil jsem stanovisko, že slavnostnost možno pojímati různým způsobem. Vše bude záležeti na tom, zda se mladší členové poroty v příští schůzi ke mně přidají, či ne. Mohu Vám ale říci, že Vaše ouvertura byla jedou seriousní prací, o níž bylo možno jednati. Kdyby jí cena nebyla udělena, tak nebude udělena vůbec²⁹², protože na nové psaní konkursu je již pozdě.

Prosím Vás za laskavou zprávu, zejména o tom, jak miníte se zachovati ve věci profesorského místa u nás²⁹³ a přeji Vám příjemné svátky velikonoční.

Pro každý případ poznačte si prosím také novou adresu mého nového bytu: Brno, Na vyhlídce 9.

Se srdečným pozdravem

Vám oddaný

Dopis č. 19²⁹⁴ [PARIS R.P. 18.30, 24·III, 1932, ENTRANGER]

Paris 23/3. 1932.

Vážený příteli,

omlouvám se Vám se Vám mnoho za zpožděný dopis a děkuji Vám za Vaši laskavou a opravdu obětavou pomoc při konkursu o ouverturu²⁹⁵. Samozřejmě je to skladba spíše příležitostna a není to žádný chef d'oeuvre²⁹⁶, ale v každém případě je to dobře uděláno a bude to znít výborně o to mi hlavně šlo Co se té slavnosti týče, jak sám podotýkáte vystříhal jsem se schválně velkých fanfar a zbytečného kouře, protože jsem myslel že tento styl už je trochu příliš obvyklý a laciny. Jak je vidět zmýlil jsem se. Držel jsem se ostatně přesně podmínky konkursu která žádala ráz slavnostně vzrušený, to samo už ubírá něco z monumentality.

---

²⁹² O této Kuncově zprávě se Martinů zmiňuje v dopise z 29. 3. 1932 (CBM, PBM Kr 71), který je adresován rodině do Poličky. Vysvětluje tam rodině, proč nedostal I., ale II. cenu, protože již tou dobou věděl výsledek soutěže (Popelka 1996, s. 20-21).

²⁹³ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 16. a č. 17.

²⁹⁴ Rukopis černým inkoustem.

²⁹⁵ Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 13 a č. 18.

²⁹⁶ V překladu „veledílo.“

Ale myslím přes to že mají dobrou věc, a děkuji Vám mnoho za pomoc to víte že mi cena přijde. Budu mít asi nedorozumění se Schottem který se bude jistě divně na to dívat, zvláště když I. cena nebyla udělena²⁹⁷, ale jaká pomoc.

Co se Brna týče nemohu se stále rozhodnout. Mluvil jsem o tom se Schottem, který je rozhodně proti tomu abych odejel z Paříže a slíbil mi že udělá co je možno v jejich nynější situaci pro mne. Já sám také to pokládám za jakési zběhnutí které bych vůči sobě nedovedl omluviti, v představě že jsem to zde opustil k vůli finančním podmínkám²⁹⁸. Také dobře nevěřím té možnosti práce, ono se sice zdá že je času dost ale když potom se přijde k faktům, Vy sám dobře víte, co se najde všelijakých vedlejších a zbytečných prací které Vám neuprosně ubírají čas a já mám ještě tolik plánů k provedení, pro než potřebuji všechn svůj čas a ujišťuji Vás že z něho neztrácím ani čtvrt hodiny. Tak doufám že to nějak přece jen vydržím a jsem jist i minist.^{299,300} na konec uzná že jsem měl pravdu^{301,302}.

18./ t. m. byla premiéra Vašich tanců (Les rondes“) řídil je A. Côtot³⁰³ a měly velký úspěch³⁰⁴, přes to že jsou pro Francouze trochu brutální. Zní báječně a budete z nich mít jistě radost. Nemám dosud nakladatele ale doufám že jej najdu ještě v této saisoně, pak je hned pošlu. P. Pazdírkovi³⁰⁵ jsem nabízel nějaký manuskript, (klavírní skladby) jako – výměnu za nár. písni které mi poslal³⁰⁶, ale neodpověděl mi. Budete-li jej viděti, přemluvte jej, bude-li Vám to možno, myslím že i pro něho by to bylo výhodnější.

Přeji Vám krásné svátky a jsem s mnoha srdečnými pozdravy

---

²⁹⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 18.

²⁹⁸ V dopise z 19. 3. 1932 (CBM, PBM Kr 70) píše Bohuslav Martinů rodině o této situaci. Zmiňuje zde konverzaci, kterou vedl s majitelem Schott Music GmbH & Co. o tom, že Martinů nemá přijímat „*co by nebylo společensky a finančně dobře umístěno*“ a poté píše, že mluvil i s Josefem Schieszlem z Kanceláře prezidenta republiky o tom, že nemůže přijmout „*ledasjaké místo*“ (Synek, Všetická, 2020, s. 96-98).

²⁹⁹ Je tím myšleno Ministerstvo školství a národní osvěty.

³⁰⁰ Bohuslav Martinů nebyl odkázán pouze na Ministerstvo školství a národní osvěty, ale obdržel také finanční podporu z Kanceláře prezidenta republiky. Skladatel dostával od února roku 1932 z Kanceláře příspěvek ve výši 1000 franků, který mu byl vyplácen po dobu 5 měsíců, což znamená, že celkově obdržel 5000 franků (vlastník Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Praha, kopie dostupná v IBM, KPR 1932-02-03).

³⁰¹ Tento text je dopise zatřesen tužkou.

³⁰² Tento odstavec je reakcí na otázku z dopisu č. 18 z 11. 3. 1932, zdali Martinů přijme místo profesora kompozice na Brněnské konzervatoři. Viz podrobnější poznámky v dopisech č. 16 a č. 17.

³⁰³ Alfred Cortot byl francouzsko-švýcarský klavírista, dirigent a pedagog (BAMBARGER, Bradley. Alfred Cortot. *Steinway § Sons* [online]. 2019 [cit. 2021-5-8]).

³⁰⁴ Tento koncert se konal 18. 3. 1932, jak píše v rodině v dopise 3. 3. 1932 (CBM, PBM Kr 69) „*mám koncert 18.*“ a také „*18/ ty moravské tance*“, jak skladbu *Les Rondes* sám označoval. Viz podrobnější informace v dopise č. 12 (Synek, Všetická, 2020, s. 90-92).

³⁰⁵ Viz podrobnější informace v dopise č. 14.

³⁰⁶ Jedná se o písni, o které žádal Martinů v dopise č. 15. Viz podrobnější informace v dopise č. 15.

Váš B. Martinů

Dopis č. 20³⁰⁷ [PARIS R.P. 17.30, 17·V, 1932 ENTRANGER]

V Brně dne 14. května 1932.

B Martinů Paris³⁰⁸

Milý příteli!

Byl jsem velmi překvapen, když ve čtvrtek ve schůzi představenstva Ochranného Sdružení Autorského³⁰⁹ byl přednesen návrh na Vaše vyloučení, protože soustavně prodáváte práva, která jste podpisem přenesl na O. S. A., jiným nakladatelům a na rozklady a dotazy OSA v té věci neodpovídáte. Uváděl se případ, že OSA povolilo provozování Vašich skladeb Radiojournalu³¹⁰, ale francouzský nakladatel³¹¹, jemuž jste rovněž prodal svá práva provozovací, vymáhal z Radiojournalu poplatky, z čehož byly velké nepříjemnosti.

Mým zakročením se stalo, že jste nebyl vyloučen již tentokráte. Věc byla vrácena k vyřízení výkonnému výboru, na nějž bohužel už nemám vlivu, protože v něm nejsem.

Záleží-li Vám aspoň poněkud na členství v OSA -/ a myslím, že by Vám záležeti mělo, protože příjmů z něho plynoucího za dnešní doby nelze podceňovati a také proto, že máte z něho, jak se uvádělo, příjem značně větší, nežli jste dostal od francouzské společnosti/-

-, nebudete mi mít za zlé, když Vám přátelsky radím, abyste na dopis OSA ihned odpověděl, vše jim vysvětlil a případně se omluvil, pro příště pak abyste byl v těchto obchodních věcech opatrnější.

---

³⁰⁷ Strojopis s rukopisným vpisem pravděpodobně cizí rukou.

³⁰⁸ Připsáno černým perem pravděpodobně cizí rukou.

³⁰⁹ Ochranný svaz autorský nebo také původním názvem Ochranné sdružení autorské československých skladatelů, spisov. a naklad. hudebních, zapsané společenstvo s ručením omezeným v Praze, byla organizace, která prakticky prováděla ustanovení autorských zákonů o ochraně hudebních děl s textem nebo bez textu při jejich veřejném užívání. Tento svaz vznikl roku 1919 (Černušák, Štědroň, Nováček, 1965, s. 218). Dále se v dopise uvádí pod zkratkou O. S. A. nebo OSA.

³¹⁰ Československý rozhlas, byl provozovatelem rozhlasové činnosti od roku 1923 a jehož hudební vysílání bylo nejrozsáhlejší složkou (Černušák, Štědroň, Nováček, 1963, s. 211). Někdy se mu také přezdívalo Radiojournal, což byl československý rozhlasový časopis (Černušák, Štědroň, Nováček, 1965, s. 399).

³¹¹ Jedná o skladbu *La Bagarre*, H 155, jejíž francouzským nakladatelstvím bylo Éditions Alphonse Leduc v Paříži.

Nelze přece bez nepříjemných následků totéž právo prodávati dvakrát nebo žádati, aby OSA za Vás vybíralo provozovací poplatky z děl, jichž provozovací právo jste prodal jinam.

Jsa letos členem představenstva OSA, vidím ve schůzích, že ředitelství jeho stará se o autory nejvýš svědomitě. Je ovšem také na autorech, aby mu tuto práci nestěžovali. V každém obchodním podniku musí se dodržování právní normy a jednati se všemi stejně, aby nebylo z žádné strany rekriminací.

V naději, že toto mé přátelské upozornění přijmete tak upřímně, jak je míněno³¹², jsem s pozdravem

Váš oddaný

Dopis č. 21³¹³

Paris 17/5. 1932.

Milý příteli,

zdá se že je psáno že budu mít stále nepříjemnosti s domovem a že vždy to budete Vy který mne budu hájit. Děkuji Vám srdečně, též za dopis a upozornění. Myslím že Osa jde poněkud příliš rychle ve svých rozhodnutích a nevím komu tam tolik vadím. Co se týče oné záležitosti, nevím vůbec o co se jedná. Byl jsem v Ose osobně před prázdninami u řed. Čejky³¹⁴, kterému jsem otevřeně řekl že jsem- byl nucen postoupit všechny práva nakladateli, protože jak chápete dosud to nejsem já který klade podmínky a samozřejmě není takový nakladatel který by vydával věci, jejichž provozovací právo si nechá autor. Ostatně nemám docela jasné vědomí o tom že by Osa mohla volně disponovati prov. právem a dovolovati nebo zakazovati provedení. Ostatně všechny moje smlouvy jsou tištěny a pověřeny tedy jistě dohodou nakladatelů a Osy.

---

³¹² Korespondence, kterou Bohuslav Martinů s OSA o tomto problému vedl nebyla dohledána, avšak v následujícím dopise (č. 21) Martinů Kuncovi vysvětluje, jak se věc z jeho pohledu má, a navíc vše konzultoval se svým nakladatelem. V dopise z 27. 7. 1932 informoval Martinů vydavatelství Schott Music GmbH & Co., o situaci, která se v rámci OSA odehrála a žádá vydavatelství o radu, jak chápat smlouvy, které jsou se skladatelem uzavřeny, aby dokázal situaci vyřešit (vlastník Staatsbibliothek zu Berlin, kopie dostupná v IBM, SM 1932-07-27). V dopise z 30. 7. 1932 vydavatelství Bohuslavu Martinů napsalo, jak se věci týkající se práv a OSA mají, a že mu poradí, co má v této záležitosti udělat (kopie dostupná v IBM, SM 1932-07-30).

³¹³ Rukopis modrým inkoustem.

³¹⁴ Antonín Čejka (1866-1838), byl hudebník, ředitel Ochranného sdružení autorského (OSA) v 30. letech 20. století (Černušák, Štědroň, Nováček, 1963, s. 184; Antonín Čejka. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/people/public_view/4586)

Já vždycky to zdůrazňuji. Jediná věc která mi byla nejasná bylo právo mechanické, které jsem předal proti vyjednání Osy (ale to ještě před usnesením Osy.) Ř. Čejka mohl tedy ihned uplatnit svůj názor, ale to se nestalo, naopak mi řekl že těch případů bude více a že se to během času upevní a že tedy si nemusím dělati starosti, že by snad proti mně zakročovali. Ostatně se také také jednalo o věc která se dosud nestala, jenom byla možnost že se může státi. Dopis od Osy v záležitosti o níž se zmiňujete, kde mi píše že „zjistili“ (řekl jsem jim to sám) cosi a že chtějí vidět moje smlouvy dostal jsem v těchto dnech. Je to první dopis v té otázce, a jak vidím bylo by bývalo materiálně nemožno abych byl odpověděl do schůze. Jsem úplně v pořádku se všemi cirkuláři Osy (a je jich mnoho.) a není a nemůže být řeči o tom že bych na jejich dotazy neodpovídal. Ale neměl jsem tušení že je věc tak vážná, když před 4 měsíci jsem osobně v té věci intervenoval. Ale zdůrazňuji že nebylo ani možno aby moje odpověď došla před schůzí. Shledávám toto jednání úplně nemožným ale nepřekvapuje mne. Nevím vůbec o kterou skladbu se jedná, a nevidím v čem by byl nakladatel (který?) mohl vyžadovati poplatky. Jediné možné řešení které vidím je v případě Bagarru³¹⁵ o který mne žadal Radiojournal³¹⁶, jimž jsem ihned odepsal že je nutno jednat s nakladatelem o zakoupení materialu a tím prov. práva. Ale půjčení materialu se platí všude a nevidím tedy dobře proč by Osa měla právo proti mně vystoupit tímto způsobem. Nemohu se dobře teď domluvit s nakladatelem který odjel na svátky (také nevím jednali se vůbec o něho.) ale nevidím jiné možnosti této zápletky. V mém dopisu a odpovědi Ose, který samozřejmě nemohl přijít před schůzí, jsem psal že budu v Praze za měsíc a že jsem k dispozici znovu jim věc vysvětliti. Sám si nejsem vědom přestupku proti Ose, vyjma mechanických práv, což však nehraje žádnou roli protože ty věci nejsou enregistrovány³¹⁷. Pokud se týče provozovacích práv, mám dojem že o předání jejich mám snad právo rozhodovati sám, ostatně Osa nekupuje prov. práva. To mi není zcela jasné. Děkuji Vám upřímně za Vaše upozornění a za Váš zákrok v můj prospěch.

Srdečně Vás zdravím Váš B. Martinů

Dopis č. 22 [PARIS R.P. 7*, 17·X, 1932, DEPART]³¹⁸

---

³¹⁵ Viz podrobnější informace v dopise č. 3.

³¹⁶ Viz podrobnější informace v dopise č. 20.

³¹⁷ Český novotvar z francouzského slovesa „enregistrer“, česky „zaznamenat“.

³¹⁸ Dopis se nedochoval, pouze obálka.

Paris 16./11 1932.

Vážený příteli,

děkuji Vám srdečně za vzpomínku a omlouvám se že jsem se nepřihlásil o prázdninách, ale přijel jsem do Čech³²⁰ úplně vyčerpan, myslím vůbec že jsem poslední sezonu přeexponal svoje síly a tak jsem se doma odměňoval absolutní nečinností a zapomněl na vše. Vaše Moravské tance³²¹ Vám milerád půjčím, nemyslím že jsou příliš obtížné a že na ně posluchači kons. nestačí. Jsou ještě v rukopisu, je teď těžko pro tento smíšený genre najít nakladatele³²². Jen bych Vás prosil, můžete-li je umístit později třeba k vánocům, protože teď na začátku sezony bych je chtěl mít při ruce, kdyby byla možnost ještě je umístiti zde. Poslal bych Vám je tedy, partituru a material poněkud později asi za měsíc, hodili se Vám to a budu velmi rád uslyšíte-li je. Zde měli velký úspěch, dělal je A. Côtot³²³ se svým ensemblem. Kdyby jste je shledal těžké poslal bych Vám později malé Serenady (pro malý ensemble)³²⁴ které jsou skutečně lehké ale, nemám dosud materiál.

V autorském spolku jsem byl a částečně jsem spravil co bylo závadné, Schott mi vrátil provozovací práva a doufám že i zde mi budou vráceny ale myslím že nedorozumění vychází spíše z rozdílných stanov různých autorských spolků³²⁵. Kdybyste mi mohl pomoci provést v Brně některé z orchest. věcí vyšlých u Schotta byl bych Vám velmi zavázán. Nevím kdo tam řídí orchestr ale Vy jste měl jistě možnost na to upozornit. Je to „Serenáda“ pro malý orchestr³²⁶,

---

³¹⁹ Rukopis černým inkoustem.

³²⁰ Martinů přijel z Paříže do Čech v červenci roku 1932 a odjel pravděpodobně v září téhož roku (Mihule, 2017, s. 530).

³²¹ Skladba *Les Rondes*, viz podrobnější informace v dopise č. 12.

³²² Martinů nemohl dlouho pro tuto skladbu najít vydavatele, nabídl ji Schott Music GmbH & Co., ale ti mu ji vrátili. *Les Rondes* nakonec vyšlo až roku 1950 v nakladatelství *Orbis* v Praze (*Les Rondes*: suite tanců pro hoboj, klarinet, fagot, trubku, klavír a dvoje housle. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_view/439).

³²³ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 19.

³²⁴ Jedná se o sklady *Serenáda č. 1* pro klarinet, lesní roh, troje housle a violu, H 217, *Serenáda č. 2* pro dvoje housle a violu, H 216 a *Serenáda č. 3* pro hoboj, klarinet, čtyři housle a violoncello, H 218, které vznikly v průběhu března a na začátku dubna 1932 v Paříži (Halbreich, 2007, s. 357, s. 377 a s. 381)

³²⁵ Viz dopis č. 20 a č. 21. V dopise z 9. 8. 1932 napsalo vydavatelství Schott Music GmbH & Co. Bohuslavu Martinů, co přesně musí zařídit a jak upravit smlouvy, aby se situace ohledně OSA co nejjednodušeji vyřešila (kopie dostupná v IBM, SM 1932-08-09)

³²⁶ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 11. Skladba vyšla u Schott Music GmbH & Co. v roce 1931 (Halbreich, 2007, s. 269).

a „Partita“ pro smyčce³²⁷ (případně čelový koncert s orchestrem³²⁸. Schott by poslal partituru na požádání na ukázkou. Děkuji Vám a zdravím Vás

srdečně

Váš

B. Martinů

Dopis č. 24³²⁹ [PARIS XIV 26 JANV, 7.30, 33, AVENUE D'ORLEANS]

Paris 24/1 1933

Vážený příteli,

děkuji za Váš dopis a omlouvám se Vám za moje opožděné přání k Novému roku. Byl jsem churav chřipkou a moje žena měla zápal plic, jistě pochopíte proč jsem vše zanedbal³³⁰. Posílám Vám současně partituru a hlasy „Rondes“³³¹ a prosím Vás po provedení mi je hned pošlete budu je potřebovat³³². Současně zasílám na konservatoř balík svých kompozic, které možná ještě neznáte a prosím abyste je rozdali posluchačům konservatoře aby tak vešly poněkud ve známost. Byl bych rád kdybyste mohl objednat moje „Rytmičné etudy“ pro housle³³³, a případně Celový koncert³³⁴ (s pianem.) které vyšly u Schotta., Myslím že hlavně „Etudy“ vyplňují mezeru v technice moderní houslové hry. Děkuji Vám a omluvte mne že píši

---

³²⁷ *Partita (Suita č. 1)* pro smyčcový orchestr, H 212, dokončena v Paříži 7. 11. 1931 a premiérována v Praze 3. 12. 1932 pod taktovkou Václava Talicha. Skladba vyšla u Schott Music GmbH & Co. v roce 1932 (Halbreich, 2007, s. 270-271).

³²⁸ *Koncert pro violoncello a orchestr č. 1* (první verze), H 196, dokončeno 17. 10. 1930 v Paříži (1. větu dokončil Martinů v srpnu téhož roku v Poličce), premiéru měl koncert v Berlíně 13. 12. 1931 v provedení violoncellisty Gaspara Cassadó. Koncert v Praze zahrál na violoncello Bohuš Heran spolu se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, pod taktovkou Otakara Jeremiáše 19. 4. 1932. Skladba vyšla u Schott Music GmbH & Co. v roce 1932 (Halbreich, 2007, s. 312).

³²⁹ Rukopis tmavě modrým inkoustem.

³³⁰ V dopise rodině z 22. 1. 1933 (CBM, PMB Kr 97) Martinů píše, že jejich rok „*nezačal moc pěkně*“, protože i s manželkou měli oba chřipku a popisuje stav své ženy, který přešel v zápal plic a o kterou se starají v nemocnici. Píše zde o celé situaci a jejích okolnostech a také zmiňuje Samuela Dushkina, amerického houslistu, pro kterého Martinů napsal 1. houslový koncert, který zajistil v rámci jejich amerického spolku v Paříži léčbu Charlotte Martinů a následně pokrytí nákladů na ni (Popelka, 1961, s. 24-25).

³³¹ Jedná se o skladbu *Les Rondes*, H 200, kterou Martinů věnoval Janu Kuncovi, viz podrobnější informace v dopise č. 12.

³³² Skladba byla provedena 19. 6. 1933, viz dopis č. 28.

³³³ *Rhythmische Etüden (Rytmičné etudy pro housle a klavír)*, H 202, dokončeny 18. 3. 1932 v Paříži, premiéra proběhla ve Smetanově síni v Praze v podání houslisty Petra Rybáře a klavíristy Franka Polák-Pellegela. U Schott Music GmbH & Co. vyšly v roce 1932 (Halbreich, 2007, s. 334-335).

³³⁴ Viz podrobnější informace v dopisu č. 23.

tak rychle stručně. Ztratil jsem s nemocí skoro tři neděle a právě v době kdy mám nejvíce práce. Napíši Vám později více o sobě i o Paříži. Právě shledávám že obálka Rondes s Vaším věnováním zůstala tady, omluvte mne, jsem opravdu v ohromném chvatu.

Srdečně Vás zdraví

Váš

B. Martinů

172. rue de Vanves.

Paris 14

Dopis č. 25³³⁵ [PARIS IXV 28 MARS, 16.45, 33, Av. D'ORLENAS]

Paris 28/3. 1933.

Milý příteli,

děkuji Vám srdečně za vzpomínku s omlouvám se pro zpoždění odpovědi, byl jsem celý únor a březen mimo- Paříž, protože se zde teď, jako asi všude, nic pozoruhodného- neděje³³⁶. Co se týče „Rondes“ obsazení je solové, smyčce po jednom³³⁷. Děkuji Vám za gratulaci k ceně³³⁸, přišla mi velmi vhod. Mám k Vám několik žádostí a prosím abyste se na mne moc nezlobil že Vás stále obtěžuji s novými a novými prosbami. Chtěl bych se letos ucházet o tu velkou cenu Smetanovu³³⁹ se svým baletem „Špalíček“³⁴⁰ Je to sice dílo řekl bych

---

³³⁵ Rukopis černým inkoustem.

³³⁶ V dopise rodině z 19. 3. 1933 (CBM, PBM Kr 102) píše Martinů o pobytu mimo Paříž, který s manželkou zažívají. Zmiňuje San Remo v Itálii, Nice ve Francii, a že se asi staví na zpáteční cestě do Paříže v Marseille (Popelka, 1961, s. 25-26). Jejich pobyt započali v Cannes (Mihule, 2007, s. 530).

³³⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

³³⁸ Dne 24. 3. 1932 zadal Martinů o cenu do České Akademie věd a umění v Praze pro rok 1932 své skladby *Koncert pro violoncello č. 1*, H 196 I a *Smyčcový kvartet č. 3*, H 183. Dne 28. 11. 1932 Česká Akademie věd a umění oznámila Bohuslavu Martinů, že mu za obě skladby udělila cenu 2000 Kč (Maýrová, 2000, s. 53-54).

³³⁹ Kuratorium Jubilejní nadace Bedřicha Smetany v Brně vypsalo pro rok 1933 „Velkou cenu jubilejní Smetanovu“, jejíž výhrou byla částka 50 000 korun (*Lidové noviny*. 40. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1932. ISSN 1802-6265, s. 9). Tuto cenu vyhrál Josef Suk se svým Epilogem (PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). Český hudební slovník osob a institucí [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]). Martinů, který chtěl o tuto cenu usilovat, se ale do soutěže nakonec nepřihlásil, jak píše Kuncovi v dopise z 4. 6. 1933 (dopis č. 27), protože zjistil, že o cenu zadal i Josef Suk (dopis č. 26 z 1. 4. 1933) (Synek, Všeticková, 2020, s. 294).

³⁴⁰ *Špalíček* (1. verze) – balet se zpěvy o třech dějstvích, H 214, postupné dokončování první verze probíhalo v Paříži v období 20. 1. 1931 - 11. 2. 1932. Náměty Martinů sbíral mezi českými legendami, pohádkami, písničkami, říkankami a také se nechal inspirovat baladou Karla Jaromíra Erbena *Svatební košile*. Balet měl

spíše populární ale obsahuje mimo pohádek rovněž vážné momenty, jako jsou „Svatební košile“³⁴¹, „Legenda o sv. Dorotě“³⁴², česká svatba³⁴³, a mnoho českých her a zvyků lidových takže v určitém směru přináší obohacení, které je v podmínkách vyžadováno. Nevíte zda-li by byla naděje? Kdo bude asi v porotě u které jiné dílo by přicházelo v úvahu? Kdyby zadal Suk³⁴⁴ svoji poslední práci, tehdy bych samozřejmě nekonkuroval³⁴⁵. Také z toho důvodu že je partitura v Národním³⁴⁶ v Praze a zdrželo by mi to provedení, které má být ještě v této saisoně. V případě že bych měl malou naději (to záleží na složení komise.) bych byl požádal divadlo aby si nechali opsat partituru a nebo bych riskoval odložení premiery. Také bych Vám byl vděčen, mohl-li byste se informovat v divadle – Brně³⁴⁷, v jakém stavu je tam teď balet a zda-li by možnost provedení „Špalíčku také v Brně. Je to celovečerní balet 3 akty a nevyžaduje velký taneční sbor. Hlavně se mi ovšem jedná budete-li vědět nějaké informace ohledně té ceny. I přes to že jsem dostal tu cenu z Ameriky³⁴⁸ musím se hledět nějak zajistit, poměry se nijak neukazují pěkně pro budoucnost. Pro Smetanovu cenu je nutno myslím zadat i partituru i klavírní výtah³⁴⁹.?

Děkuji Vám srdečně budu se těšit na Vaše zprávy.

Srdečné pozdravy od

B. Martinů

---

premiéru v Národním divadle v Praze 19. 9. 1933 a poté v Národním divadle v Brně 25. 1. 1933 (Halbreich, 2007, s. 212-214).

³⁴¹ 3. část baletu, 2. obraz. Ve finální verzi z roku 1940 tato část není (Halbreich, 2007, s. 215).

³⁴² 3. část baletu, 1. obraz (Halbreich, 2007, s. 215).

³⁴³ 2. část baletu, 3. obraz (Halbreich, 2007, s. 215).

³⁴⁴ Josef Suk (1874-1935), byl přední český skladatel, pedagog a houslista, člen Českého kvarteta (CHARYPAR, Jan. Josef Suk. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-11]).

³⁴⁵ V dopise č. 26 z 1. 4. 1933 Kunc potvrzuje Martinů účast Josefa Suka v soutěži.

³⁴⁶ Je tím myšleno Národní divadlo v Praze.

³⁴⁷ Dopsáno jako vsuvka.

³⁴⁸ Bohuslav Martinů zadal do Washingtonu o cenu Elisabeth Sprague-Coolidge svou skladbu *Sextuor pour cordes* (*Smyčcový sextet* pro dvoje housle, dvě violy a dvě violoncella), H 224. Tato skladba získala hlavní cenu 1000 dolarů (*Smyčcový sextet: pro dvoje housle, dvě violy a dvě violoncella. Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_view/454).

³⁴⁹ Bylo potřeba obojí (*Lidové noviny*. 40. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1932. ISSN 1802-6265, s. 9).

Dopis č. 26³⁵⁰

V Brně dne 1. dubna 1933.

B Martinů Paříž³⁵¹

Milý příteli!

K Vašemu dopisu odpovídám na rychlo, že mi Suk minulý týden při koncertě Českého kvarteta v Brně řekl, že se míní o velkou Smetanovu cenu ucházet poslední svou symfonickou básní /Epilogem/³⁵². Oznamuji Vám to proto, abyste se neukvapil a provedení v pražském Národním divadle si nepokazil. Pokud se týče provedení Vašeho baletu v Brně, nemohu Vám zatím podati zpráv, poněvadž kvalit zdejšího baletu neznám. Budu mluvit s ředitelem Jiříkovským³⁵³, který je mým dávným přítelem a pak Vám napíši co mi řekl³⁵⁴.

Za tím Vás srdečně zdravím a jsem s ruky políbením Vaší milostivé paní

vždy Vám oddaný

Dopis č. 27³⁵⁵ [PARIS XIV 5 JUIN, 10.30, 33, Av. D'ORLEANS]

Paris 4/6. 1933.

Vážený příteli,

brněnské divadlo mne požádalo o zaslání některým mých prací, což je jistě výsledek Vaší rozmluvy s p. Jiříkovským³⁵⁶. Děkuji Vám srdečně za Vaši pomoc, kterou mi vždy s takovou ochotou propůjčujete. Děkuji rovněž (opožděně) za Vaši informaci ohledně velké Smetanovy ceny. Rozhodnul jsem se že se nebudu o tuto cenu ucházeti³⁵⁷. Nicméně bych

---

³⁵⁰ Strojopis s rukopisným vpisem pravděpodobně cizí rukou.

³⁵¹ Připsáno černým perem pravděpodobně cizí rukou.

³⁵² Viz podrobnější poznámka v dopise č. 25.

³⁵³ Václav Jiříkovský (1891-1942), vlastním jménem Václav František Herein, byl herec, režisér, dramaturg a ředitel brněnského Národního divadla od roku 1931 do roku 1941 (ŠEDOVÁ, Iveta. Václav Jiříkovský. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-11].).

³⁵⁴ Celý tento dopis je reakcí Jana Kunce na od Bohuslava Martinů z 28.3.1933 (dopis č. 25).

³⁵⁵ Rukopis černým inkoustem.

³⁵⁶ Viz podrobnější poznámka v dopisu č. 26.

³⁵⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 25.

chtěl zadat některé ze svých prací do Brna. Nevím však zdali pro tento rok je vypsán konkurs na ceny ze Smetanova fondu. Dostanu zřídka české noviny a tak nevím zdali pro letos jsou vypsány ceny jako obvykle. Prosím Vás nezlobte se na mne a třeba jen na lístku mi sdělte zdali konkurs je vypsán. Myslím že zadávací lhůta bývala do konce června³⁵⁸.

Do divadla jsem poslal svoji operu jenom se bojím že to je pro tuto dobu příliš nákladné. „Špalíček“ bude v Praze na začátku příští saisony³⁵⁹, nemohu tedy dosud volně disponovati s rukopisnou partiturou. Zde to letos není nijak zvláštní, taková zmrzlá saisona. Měl jsem velký úspěch ve Washingtoně se svým sextetem³⁶⁰ který byl poctěn cenou³⁶¹. V Ženevě hrál Ansermet³⁶² moji „Serenádu“³⁶³ nevím zdali byla provedena v Brně, možná že by ji bylo možno provést u Vás, je to malý orchestr a není to těžké (U Schotta, Mainz)³⁶⁴ Bylo už provedení „Les Rondes?“³⁶⁵

Pojedu letos do Čech až na září a zdržím se asi delší dobu, jistě bych Vás přijel navštívit³⁶⁶.

Děkuji Vám a srdečně Vás zdravím

Váš

B. Martinů

172. rue de Vanves Paris 14^e

---

³⁵⁸ Pro rok 1933 byla vypsána pouze Velká jubilejní cena Smetanova, jak je zaznamenáno v jednatelské zprávě za správní tříletí 1931-1933 na straně 7 vydané Kuratoriem nadace (MZM, G 249).

³⁵⁹ V dopise rodině z 27. 6. 1933 (CBM, PBM Kr 109), že by se „mohly podívat na premiéru Špalíčku, která je stanovena na konec září.“ Premiéra byla 19. 9. 1933 v Národním divadle v Praze (Popelka, 1961, s. 27-28).

³⁶⁰ Jedná se o *Smyčcový sextet*, H 224, pro 2 housle, 2 violy a 2 violoncella z roku 1932, který byl premiérován Krollovým sextetem ve Washingtoně 25. 4. 1933 (Halbreich, 2007, s. 378).

³⁶¹ Viz podrobnější informace v dopise č. 25.

³⁶² Ernest Ansermet (1883-1969), byl švýcarský dirigent (Ernest Ansermet. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/people/public_view/1146).

³⁶³ *Serenáda pro komorní orchestr*, H 199, viz podrobnější poznámka v dopise č. 11.

³⁶⁴ Skladba vyšla u Schott Music GmbH & Co. v roce 1931 (Halbreich, 2007, s. 269).

³⁶⁵ Skladba měla premiéru 19. 6. 1933, jak píše Kunc v následujícím dopise č. 28 z 23. 6. 1933. Viz podrobnější poznámka v dopise č. 12.

³⁶⁶ Opět v dopise rodině z 27. 6. 1933 (CBM, PBM Kr 109) skladatel píše, že v létě do domoviny nezavítá, ale že přijede až koncem září a rád by zůstal až do Vánoc. Jeho pobyt v Čechách se nakonec protáhl do ledna (Popelka, 1961, s. 26-28).

Dopis č. 28³⁶⁷

V Brně dne 23. června 1933.

Martinů³⁶⁸

Milý příteli!

V příloze vracím Vaše *Les Rondes*³⁶⁹, partituru i hlasy. Byly provedeny v orchestrálním koncertě konservatoře v pondělí dne 19. června. Měly u obecnosti i kritiky velký úspěch a byly hrány těmi mladými lidmi velmi dobře. Chalabala³⁷⁰ si dal s jich nastudováním velkou práci. Posílám Vám zdejší referáty pokud o nich vím a děkuji Vám ještě jednou za věnování. Jsou tam sice při živém zvuku pro uši disonance značně velké /souznějí akordů³⁷¹ v různých tóninách/, ale jednotlivé skladby mají nápady, vervu a zní skvěle.

Pozdravuji Vás a přeji Vám pěkné léto. Má adresa asi od 7. července bude: Myslivna v Housku, pošta Rájec Sloup.

Těším se na shledanou až přijedete do republiky a jsem

s upřímným pozdravem Vám oddaný

---

³⁶⁷ Strojopis s rukopisným vpisem pravděpodobně cizí rukou.

³⁶⁸ Připsáno černým perem pravděpodobně cizí rukou.

³⁶⁹ Jan Kunc vrací Bohuslavu Martinů party a partituru skladby *Les Rondes*, H 200 (viz podrobnější poznámka v dopise č. 12), které mu zaslal, viz dopis č. 24 z 24. 1. 1933.

³⁷⁰ Zdeněk Chalabala (1899-1962), byl český dirigent (Černušák, Štědroň, Nováček, 1963, s. 534).

³⁷¹ Vepsáno ručně Kunce jako oprava jeho předchozího textu napsané strojopisem.

Praha 3/III 1935.

Vážený a milý příteli,

byl bych Vám velmi vděčen kdybyste mi mohl dát informaci, kterou jistě budete znáti. Jedná se o tu cenu na operu k Jubileu Zemského divadla jež byla vypsána v Lidových novinách asi v listopadu³⁷³ (50.000Kč) Lhůta byla udána do 15. srpna a rozhodnutí mělo býti 1. ledna 1936³⁷⁴. Nyní čtu v *Tempu* vypsání cen Smetanovy nadace a tam o této ceně se nemluví, jen o jubilejní ceně 40.000 za rozsáhlé dílo hudební, a rozhodnutí až v červnu 1936³⁷⁵. Jedná se zde o tutéž cenu a nebo jsou to dvě rozdílné ceny³⁷⁶? Nebo byl ten statut ceny pro operu změněn na symfonickou tvorbu, což myslím že není expost možno, když byla cena jednou již vypsána pro operu a za podmínek velmi zřetelných, k Jubileu Zemského divadla, t.j. i pro dílo jež by bylo jaksi vyvoláno Brněnským divadlem. Jak jsem Vám říkal chci se pokusit o cenu a nevím tedy jak se zařídit, protože v ceně hlášení v *Tempu* se o dramatické tvorbě vůbec nemluví. Prosím Vás nezlobte se že Vás také připravuji o čas a sdělte mi laskavě co o tom víte, zda-li se jedná o dvě různé ceny? Vzpomínám mnoho na brněnské provedení i na práci v divadle a přijetí díla. Mluvil jsem s p. r. Kolářem³⁷⁷ o této ceně a ten mi též potvrdil že se jedná o cenu za operu.

Srdečně Vás se svojí ženou pozdravuji a mnoho vzpomínek milostivé paní.

Jsem Váš

B. Martinů

(J. Zrzavý)

---

³⁷² Rukopis černým inkoustem.

³⁷³ Tato soutěž o operní dílo byla vyhlášena Jubilejní nadací Bedřicha Smetany 6. 1. 1935 a termín pro ukončení zadávání skladeb byl stanoven na 31. 8. 1935 (Synek, Všetičková, 2021, s. 218).

³⁷⁴ Tento den vyšlo v *Lidových novinách* oznámení o udělení cen. Byla zde zaznamenána i I. cena udělena Bohuslavu Martinů za *Hry o Marii*, H 236 (*Lidové noviny*. 44. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1936. ISSN 1802-6265, s. 9).

³⁷⁵ V *Tempu* byla opravdu tato cena vypsána. Jednalo se o Velkou jubilejní cenu Smetanovu, která byla vypsána pro rok 1936 a jejíž výhra činila 40 000 Kč. Lhůta pro zadání skladeb byla do 15. června roku 1936 (*Listy Hudební Matice*. 14.. Praha: Praha: Hudební matice Umělecké besedy, 1921-1948, 1935, s. 181-182).

³⁷⁶ Z výše uvedených poznámek vyplývá, že se jednalo o dvě rozdílné ceny.

³⁷⁷ Viz podrobnější informace v dopise č. 4.

Na Magistrále 592.

Praha. Bubeneč.

Dopis č. 30³⁷⁸

Paris 14/8. 1935.

Vážený příteli,

znovu se k Vám obracím o radu i o pomoc, nezlobte se na mne. Jedná se o cenu B. Smetany, o kterou se ucházím³⁷⁹ za „Hry o Marii“³⁸⁰ Je to ale komplikováno- tím že Pražské divadlo chce hrát „Marie“ na podzim a vezmu-li jim partitury nebo klavírní výtahy už teď ztratím provedení. Zadal jsem si žádost a také žádám o informace v Besedním domě (v nadaci) zdali by to nešlo zařídit tak aby si vyžádali partitury (a nebo snad jen klavírní výtah by stačil, v porotě jistě to dílo mají.) od N. D. pro dobu kdy bude porota rozdělovati ceny abych tak nepřišel ani o provedení v Praze ani o naději na cenu³⁸¹. Psal jsem také o tom dr³⁸². Kolářovi³⁸³ ale neodpověděl mi, tak prosím Vás, zeptejte se u toho kdo rozhoduje zdali by to nešlo tak zařídit aby to neohrozilo provedení v Praze. Myslím že mám určitě chance cenu dostat, byla také provedena k Jubileu divadla v Brně, a vlastně mne Brno tím oddálením až na únor moc poškodilo³⁸⁴. Praha měla termín pro to na jaro, a mohlo se to hrát při kongresu v červnu³⁸⁵. Budete-li sám v jury a nebo budete míti možnost nějak zasáhnouti v můj prospěch, prosím Vás

---

³⁷⁸ Rukopis černým inkoustem.

³⁷⁹ Viz podrobnější poznámky v dopise č. 29. V dopise z 4. 8. 1935 (CBM, PBM Kkš 899) Martinů žádá Karla Šebánka o adresu, na kterou má zadat o cenu Jubilejní nadace Bedřicha Smetany, protože se skladatel chce o cenu „rozhodně ucházet“ (vlastník CBM, kopie dostupná v IBM, Šeb 1935-08-04).

³⁸⁰ *Hry o Marii*, cyklus 4 her na text Julia Zeyera, H 236, dokončeno v Paříži v období května 1933 - 26. 6. 1934. Premiéra proběhla v Brněnském národním divadle 23. 2. 1935 a následně v Praze 6. 2. 1936 (Halbreich, 2007, s. 153-154). Bohuslav Martinů za operu obdržel cenu Jubilejní nadace Bedřicha Smetany a 28. 11. 1935 dokonce státní cenu (Synek, Všeticková, 2021, s. 218 a 414).

³⁸¹ Bohuslav Martinů obdržel z Jubilejní nadace Bedřicha Smetany za *Hry o Marii* v roce 1935 I. cenu 8 000 Kč. Zmiňuje se o tom i v dopise domů z ledna roku 1936 (CBM, kopie dostupná v IBM, PBM Kr 176, Mar 1936-01-00b).

³⁸² Špatně čitelné.

³⁸³ Viz podrobnější informace v dopise č. 4.

³⁸⁴ Skladatel zřejmě myslí neproplacenou částku za provozování jeho jevištního díla, o čemž se zmiňuje rodině v dopise z 18. 9. 1935 (CBM, PBM Kr 167; Popelka, 1961, s. 38-39).

³⁸⁵ *Hry o Marii* byly v Praze uvedeny až 7. 2. 1936, dle archivu Národního divadla, kde je přiložen i plakát premiéry (<http://archiv.narodni-divadlo.cz/inscenace/2421>). Halbreich uvádí, že premiéra proběhla 6. 2. 1936 (Halbreich, 2007, s. 154).

učiňte tak. Cena by mi přišla velmi vítána vzhledem k okolnostem. Napište mi prosím nějaké informace ohledně mé žádosti.

Srdečně Vás zdravím a jsem Váš

B. Martinů

3. Passage Richard.

Malakoff – Seine.

France

Dopis č. 31³⁸⁶

19. srpna 5.

Pan

B. Martinů, hudební skladatel

v Paříži.

Milý příteli,

k Vašemu dopisu, jež poslali za mnou do Teplic n/B., kam jsem na 10 dní odjel, oznamuji, že jsem volal telefonicky pana vrchního Koláře³⁸⁷, tajemníka Smetanovy nadace, ale nedovolal jsem se ho. Je pravděpodobně mimo Brno. Odjedu nyní na 2 dni a potom ho zase zavolám. On by Vám totiž mohl dát nejlepší informace³⁸⁸. Podle mého mínění bude záležet na složení poroty³⁸⁹, bude-li třeba partitury, či ne. Budou-li v porotě lidé, kteří dílo v Brně³⁹⁰ slyšeli, myslím, že by jim klavírní výtah stačil. Bude-li v porotě někdo jiný, pak by snad partitury bylo třeba. Ovšem, může to být – jako často bývá – též někdo z Prahy³⁹¹, kdo bude mít příležitost dílo v Praze slyšet. Mé mínění není však rozhodující. Tím bude názor Kuratoria

---

³⁸⁶ Strojopis.

³⁸⁷ Viz podrobnější poznámka v dopise č. 4

³⁸⁸ V dopise z 24. 9. 1935 děkuje Bohuslav Martinů Antonínu Kolářovi za potřebné informace, které mu ohledně soutěže poskytl (vlastník Moravské zemské muzeum Brno, kopie dostupná v IBM, Kol 1935-09-24).

³⁸⁹ V porotě zasedli Gracian Černušák, Osvald Chlubna a Otakar Jeremiáš (Synek, Všeticková, 2021, s. 218).

³⁹⁰ V Brně proběhla dokonce premiéra tohoto díla, viz podrobnější poznámka v dopise č. 30.

³⁹¹ Z Prahy byl Otakar Jeremiáš.

jubilejní nadace, případně jejího sekretáře p.vrch.rady Koláře. Pokud vím, porota není ještě stanovena a volí se až po zadání děl. Budu-li já v porotě, buďte jist, že budete mítí všechnu mou podporu, neboť si Vašeho díla a zejména "Her o Marii" vysoce vážím a velmi je cením.

./.

./.

Neopomenu Vám napsati, co mi p. vrch.rada Kolář řekne.

Chtěl bych mítí letos na konservatoři večer z Vašich skladeb. Napište mix prosím, na čem by Vám záleželo, nebo co byste z nich chtěl mítí v Brně provedeno.

Děkuji Vám předem nejsrdečněji a jsem

s přátelským pozdravem Vám oddaný

Jan Kunc³⁹²

Dopis č. 32³⁹³

Dopis č. 33³⁹⁴

---

³⁹² Podpis rukou Jana Kunce.

³⁹³ Dochovaná pouze obálka zařazená v tomto souboru korespondence, kterou nelze datovat pro špatnou čitelnost razítka. Odesláno Bohuslavem Martinů z Poličky, bohužel obsah se nedochoval.

³⁹⁴ Dochovaná pouze obálka zařazená v tomto souboru korespondence, kterou nelze datovat pro špatnou čitelnost razítka.

Závěr

Korespondencí Bohuslava Martinů se dlouhodobě zabývá množství badatelů, a přesto je její velká část stále nezpracovaná. Život a činnost Bohuslava Martinů, a stejně tak i adresáta Jana Kunce, jsou již shrnuty v několika publikacích, takže v tomto směru autorka shrnula dosavadní bádání s ohledem na obsah zpracovávané korespondence.

Hlavním cílem práce byl kritický přepis 29 dopisů a doplňující komentáře ke vzájemné korespondenci Bohuslava Martinů a Jana Kunce z období mezi léty 1928-1935, které jsou krom jednoho³⁹⁵, uložené v Moravském zemském muzeu v Brně pod signaturou G 291. 9 dopisů, které adresoval Jan Kunc Bohuslavu Martinů jsou strojopisné průklepy a 20 dopisů směřujících od Martinů ke Kuncovi jsou rukopisy, v nichž byl občas problém se správnou čitelností.

Autorka zvolila formu diplomatického přepisu, který zachovává zvláštnosti písemného projevu obou skladatelů, a který je v současnosti trendem při zpracovávání fondů korespondencí.

Dopisy, které si spolu oba skladatelé vyměňovali, jsou obsahově spíše na profesní úrovni. Důležitý je dialog, který spolu pisatelé vedou okolo pozice profesora skladby na Brněnské konzervatoři, kde je Kunc ředitelem a najdeme v nich i nemálo proseb a otázek, které Martinů směřuje na Kunce, který je rád za skladatelovu přízeň, a proto vždy a ochotně Martinů pomůže. Čas od času v nich můžeme také najít i poněkud osobnější sdělení, která nám mohou ukázat, že si Bohuslav Martinů svého kolegy velmi vážil a byl mu vděčný za jeho velkou pomoc a přízeň, což mu mimo jiné projevil, když mu dedikoval skladbu *Les Rondes*, H 200.

Na základě informací, které se o Bohuslavu Martinů i Janu Kuncovi dají dohledat, se obsahová stránka dopisů dala poměrně dobře zpracovat. Mnohé napovídají dopisy, které si Martinů vyměňoval s jinými pisateli, které jsou obsaženy v různých publikacích, sbornících, přílohách časopisů, článkách, a hlavně v databázi Institutu Bohuslava Martinů. Dále byly dobrým zdrojem *Lidové noviny*, kde se daly dohledat informace zvláště týkající se Jubilejní nadace Bedřicha Smetany, kam Martinů často zadával své skladby do vypsáných soutěží nebo je žádal o podpory i stipendia a samozřejmě monografie, které byly o Bohuslavu Martinů napsány. Největší komplikace přinesly komentáře k dopisům č. 20 ze 14. 5. 1932 a č. 21 ze 17. 5. 1932, které zahrnují dialog o konfliktu, který vznikl mezi Ochranným svazkem

---

³⁹⁵ Dopis č. 6 z 27. června 1930 je deponován v Centru Bohuslava Martinů v Poličce jako součást pozůstalosti Miloše Šafránka (archivační krabice č. 16) a nemá vlastní signaturu.

autorským a Bohuslavem Martinů. Přesné informace k tomuto se bohužel nepodařilo dohledat, i když jistý nástin toho konfliktu Martinů popisuje v související korespondenci se svým vydavatelem.

Cíle této bakalářské práce se podařilo naplnit a tím i více přiblížit obě osobnosti, jejich činnost i zpracovat další část dochovaných korespondenčních fondů Bohuslava Martinů.

Seznam použité literatury:

Antonín Čejka. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/people/public_view/4586.

BAMBARGER, Bradley. Alfred Cortot. *Steinway & Sons* [online]. 2019 [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: <https://www.steinway.com/artists/alfred-cortot>.

BARTOŇOVÁ, Blanka. Jaroslav Křička. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-8]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1111.

BÁRTOVÁ, Jindřiška. Kapitola z počátků hudební kritiky v brněnském tisku. *Opus musicum: hudební revue*. Brno, 2017, 49(2), 42-52. ISSN 00862-8505. s. 42-52.

BRÁDKOVÁ, Kateřina. *Korespondence Bohuslava Martinů Karlu Šebánkovi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010.

ČERNUŠÁK, Gracian, Bohumír ŠTĚDRŇ a Zdenko NOVÁČEK. *Československý hudební slovník osob a institucí: svazek první A-L*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

ČERNUŠÁK, Gracian, Bohumír ŠTĚDRŇ a Zdenko NOVÁČEK. *Československý hudební slovník osob a institucí: svazek druhý M-Ž*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

Ernest Ansermet. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/people/public_view/1146.

FRANKOVÁ, Jana. Zouhar Zdeněk. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2008 [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=3378.

HALBREICH, Harry. Bohuslav Martinů. *Werkverzeichnis und Biographie*. Mainz: Schott, 2007. ISBN 3-7957-0565-7 (ED 20005).

HALLOVÁ, Markéta. Pražská konzervatoř. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-8]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8059.

CHARYPAR, Jan. Josef Suk. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2505.

JANIŠOVÁ, Hana. *Klub moderních nakladatelů Kmen. Vývoj ideového sdružení nakladatelů v letech 1926–1934*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi 1924-1939. *Hudební věda*. 1970, č. 2, 212-247.

KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi po roce 1945. *Hudební věda*. 1995, č. 2, s. 187-201.

KUNA, Milan. *Václav Talich (1883-1961): šťastný i hořký úděl dirigenta*. Praha: Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1793-2.

KUNDERA, Ludvík. Jan Kunc: k 50. narozeninám. *Tempo*, 1933, roč. 12. č. 7, s. 241-252.

Les Rondes: suita tanců pro hoboj, klarinet, fagot, trubku, klavír a dvoje housle. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_view/439.

Lidové noviny. 37. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1929. ISSN 1802-6265.

Lidové noviny. 39. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1931. ISSN 1802-6265.

Lidové noviny. 40. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1932. ISSN 1802-6265.

Lidové noviny. 44. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 1936. ISSN 1802-6265.

Listy Hudební Matice. 14.. Praha: Praha: Hudební matice Umělecké besedy, 1921-1948, 1935.

MARTINŮ, Charlotte. *Můj život s Bohuslavem Martinů*. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2003. ISBN 80-86385-22-1.

MAÝROVÁ, Kateřina. Korespondence Bohuslava Martinů s Českou akademií věd a umění. *Hudební věda*. 2000, č. 1-2.

MAÝROVÁ, Kateřina. Z archivu Moravského zemského muzea: Korespondence Bohuslava Martinů. *Harmonie: klasická hudba, jazz a world music* [online]. 2004, 12. listopadu 2004 [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/z-archivu-moravskeho-zemskeho-muzea-korespondence-bohuslava-martinu.html>.

MIHULE, Jaroslav. *MARTINŮ: osud skladatele*. 2. vydání. Praha 1: Univerzita Karlova, Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3797-6.

Moravské písně milostné I. *Moravská zemská knihovna* [online]. Brno [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://vufind.mzk.cz/Record/MZK01-000269873>.

Národní písně moravské v nově nasbírané. *Moravská zemská knihovna* [online]. Brno [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://vufind.mzk.cz/Record/MZK01-000368547>

ORON, Aryeh. Paul Sacher. *Bach Cantatas Website* [online]. 2017, 2010 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://www.bach-cantatas.com/Bio/Sacher-Paul.htm>.

Osvald Chlubna. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. Brno: Muzeum města Brna, 2004, 2019 [cit. 2021-5-7]. Dostupné z: https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=128.

PACLT, Jaromír. *Václav Talich ve Švédsku (1926-1936)*. Praha: Primus, 1992. ISBN 80-85625-02-4.

PEČNAM, Rudolf a Ivan POLEDŇÁK. Gracian Černušák. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2011 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2484.

PIVODA, Ondřej. Beseda Brněnská: Filharmonický spolek Beseda Brněnská. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2018 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1115.

PIVODA, Ondřej. Jubilejní nadace Bedřicha Smetany: (Smetanova nadace). *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2379.

PIVODA, Ondřej. Kunc, Jan. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8225.

POLÁČEK, Radek. František Neumann. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2016 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1024.

POPELKA, Iša. *Bohuslav Martinů Dopisy domů: Z korespondence do Poličky*. Praha: Mladá fronta, 1996.

REITTEREROVÁ, Vlasta. Umělecká beseda. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2405.

Smyčcový sextet: pro dvoje housle, dvě violy a dvě violoncella. *Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů* [online]. Praha: Institut Bohuslava Martinů, 2012 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_view/454.

STUDENIČOVÁ, Hana. Václav Kaprál. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2018 [cit. 2021-5-7]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=7956.

SYNEK, Jaromír. "Stále se třískati hlavou do zdi..." Korespondence Bohuslava Martinů s Jaroslavem Jindrou. *Opus musicum*, 2016, roč. 48, č.5, s. 59-69.

SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí (I.): Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931/ Dear all (I.): Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička until 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 978-80-244-5438-2.

SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí (II.): Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce z let 1932 a 1933/ Dear all (II.): Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička in 1932 and 1933*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. ISBN 978-80-244-5648-5.

SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí (III.): Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce z let 1934 a 1935/ Dear all (III.): Bohuslav Martinů's letters to his family in Polička in 1934 and 1935*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2021(v tisku).

SÝKORA, Pavel. Dobroslav Ore. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2017 [cit. 2021-5-7]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=79.

ŠAFRÁNEK, Miloš. *Bohuslav Martinů: Život a dílo*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.

ŠEDOVIČKOVÁ, Iveta. Václav Jiříkovský. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011 [cit. 2021-5-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6002.

ŠPÍŠEK, Jan. *"Špiškové." Mikrosonda do života české vlastenecké rodiny v období od první poloviny 19. století do konce první poloviny 20. století*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír. K sedmdesátce Jana Kuncce. *Hudební rozhledy*, roč. 6, č. 7, s. 292

VELICKÁ, Eva. Bohuslav Martinů. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 2008 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6114.

The Editors of Encyclopaedia Britannica. Albert Roussel. *Britannica* [online]. Scotland, 1994 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Albert-Charles-Paul-Marie-Roussel>.

The Editors of Encyclopaedia Britannica. Serge Koussevitzky. *Britannica* [online]. Scotland, 1994, 1998 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Serge-Koussevitzky>.

ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi/ Dear friend Bureš: Bohuslav Martinů's letters to Miloslav Bureš.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5132-9.

ZOUHAR, Vít a Gabriela COUFALOVÁ. *Milý Miloši: Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 978-80-244-5533-4.

ZOUHAR, Zdeněk. *Bohuslav Martinů: Sborník vzpomínek a studií.* Brno: Krajské nakladatelství v Brně, 1957.

ZOUHAR, Zdeněk. *Skladatel Jan Kunc.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960.

ZOUHAR, Zdeněk. Všude, kde jste, mi přinášíte štěstí: Z korespondence B. Martinů a J. Kunce. *Hudební rozhledy: časopis pro hudební kulturu.* Praha: Asociace hudebních umělců a vědců ve spolupráci se Svazem autorů a interpretů a Pragokonzertem, 1994, 47(3), s. 5-9. ISSN 0018-6996.

Seznam příloh

Příloha č. 1: dopis Jana Kunce adresovaný Bohuslavu Martinů ze dne 27. 6. 1930 (CBM, pozůstalost Miloše Šafránka, nečíslováno; dopis č. 6)

Příloha č. 2: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 5. 9. 1930 (MZM, G 291; dopis č. 7)

Příloha č. 3: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 25. 1. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 9)

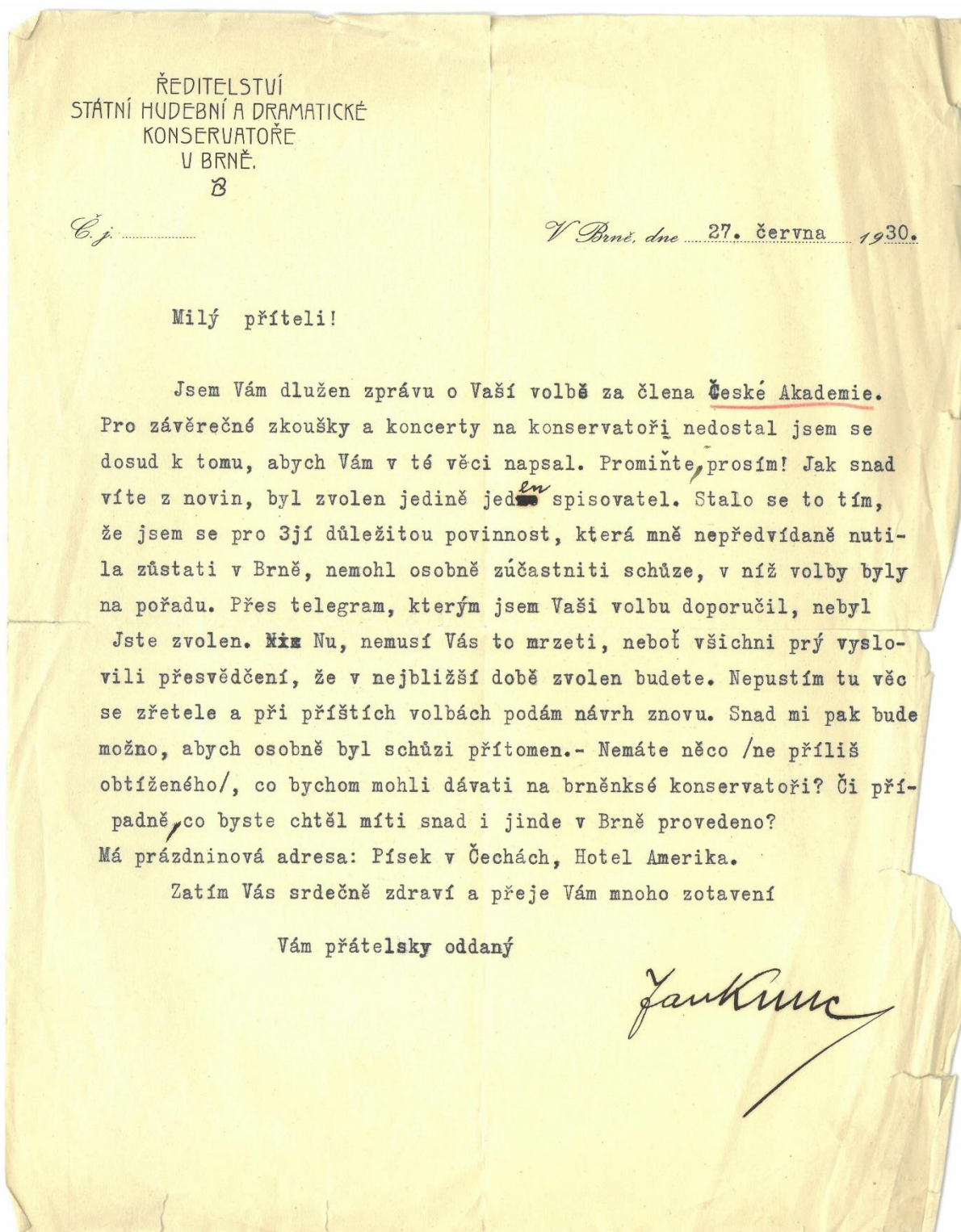
Příloha č. 4: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 19. 4. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 11)

Příloha č. 5: dopis Jana Kunce adresovaný Bohuslavu Martinů ze dne 22. 10. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 14)

Příloha č. 6: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 23. 3. 1932 (MZM, G 291; dopis č. 19)

Přílohy

Příloha č. 1: dopis Jana Kunce adresovaný Bohuslavu Martinů ze dne 27. 6. 1930 (CBM, pozůstalost Miloše Šafránka, nečíslováno; dopis č. 6)

Příloha č. 2: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 5. 9. 1930 (MZM, G 291; dopis č. 7)

Příloha 79 1930.

Vážený příteli,

musím se Vám omluvit za svůj špatný dopis a doufám
že se na mě neobtěžíte, že odpovídám tak pozdě. Čestoval jsem
Jodě a zapomněl jsem se vrátit. Vítejte vám ovšem ve Váš
zájem a co se týče Akademie nijak jsem to nemyslil, i když se
jsem tomu mnoho věnoval sám. Němci mi totiž došly zpráva
že máte být učitel svých škol, málokdy se miji práce se školami
věnuji Vám za Vaší pozornosti.

Co se týče skladby, ty 8) velmi rád bych se věco
v Brně provedl. Přikládám seznam svých listinných prací.

Film su miniature (Karel Bečvář) pro piano, lehké skladby.

1 — Les Preludes (Fr. Liszt) pro piano, 8 lehkých skladeb.

6 — Trois Danses Indiques (obřadník, vopale, polka) klavír "jedig velmi těžké, koncertní"

2 — Sonata pro housle a klavír (Fr. Liszt) lehký klavírní part.

3 — 3 Lingo Pieces brno pro housle a klavír (Liszt) lehké

4 — III. Quatuor. (Liszt) těžké. partitura

7 — Quintett (Dvořák) (Liszt) klavírní part.

8 — Duo pro housle a cello (Liszt) klavírní part.

5 — Suite "Revue de la cuisine" (Kudrynská revue) (Liszt) 4 sklady a cello
pro klar. fagot, komposité, piano, housle a cello. part a klavír.

9 — II. Quartett (Universal. 420) ^{part.} *mpd' - ie gl - Bui. Paris.*

Je se vrátim do Paříže prošlo jsem niktě a cizí ohled ale je
gd' ad byj sám je možno objasni niktě a nít pro konservatoř,
fisti je hušte mozi spotičet a pro máe f to fto sobe' nřlěsem
a náhled celim, ie f nřdli sřjem v' nás. Ažazay joun

- 1-5 Alphonse Leve 175 me St. Honore', Paris.
- 7-8 Lesem Musical 129 Bordo. Malesherbes Paris.
- 6. Max Edig 48 me de Rome " "

Budu se křiti na své spandry a dvara

Vás rozině d'is

P. Martin

La Leprouzi 182

Policka

V Paříži pro komeu s'it, moz nová adresa je 10 me Mandar.

Paris 2 ?

Příloha č. 3: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 25. 1. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 9)

Dimanche 25, 1931.

Vážený pane,

obracím se k Vám o radu. Uchtěl bych si radat

o Berna o nějakou podporu nebo stipendii, ale promísali jsem
dostal letos, vlastně velmi tu cenu, než se dali by se to nedalo
když jsem a než takhle dali by byla nějaká možnost, než něco
dostal. Situace je totiž tak pro mne, jako ostatně pro všechny, po-
měrně obtížná následem toho, která je co: práce, a všechny
moje plány a možnosti jsou na neuvěřitelně odloženy, takže se nemů-
žu nic dělat a jsem opravdu v obtížné situaci. I nakladatel
nemá nic a co se divadelní, vše jako je situace v Německu, kde
jsem měl větší propozice. Tak bych byl rád bych měl něco schvatit
jindy. Například mi prosím, co můžete, by jste mohli mít peníze
v nějaké formě, dal bych se měl pokusit o podobnou práci.
Myslím na to, než se podívám, kde se udělají nějaké věci.
Děkuji vám velmi, napíšte mi to. Děkuji vám velmi a

světlou dobou

B. M.

B. Martinů

10. rue Mandar Paris 2. ^e

Příloha č. 4: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 19. 4. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 11)

Paris 19/4 1931.

Milý příteli,

všechnu Vám prošťánu a děkuji Vám znovu za
váš opravdový zájem, i za Vás věřím na moje svolení.

Ještě jednou bych musel poděkovat že jsem si do Akade-
mie poslal žádost o podporu, poslal jsem to již s tímto
recomandem a doufám že to nějak usahloudivor. Poslal
jsem to rovněž též žádost do Řeña o podporu, že
Váš radý se dopal jsem p. Kunderovi i Knapilovi. P. Kunder
mi odpsal, že bude o jato noci, že bude stát se mnou
ale že není členem Jury. Prosím tedy opět o Váš pomoc a
příměnu, doufám že se pro me situace také změni
k lepšímu, dostal jsem už tři malých bu svoleně. Dě-
vchů vob obdržim. Li něco, protože tento rok je skutečně
velmi slj. Děkuji-li noci mi přispěti, až mi v Praze nebo
v Řeñi, prosím, věřitě také. Musím Vám též oznámit že
jsem se oženil, tak jáme si trochu změnil stavosti.

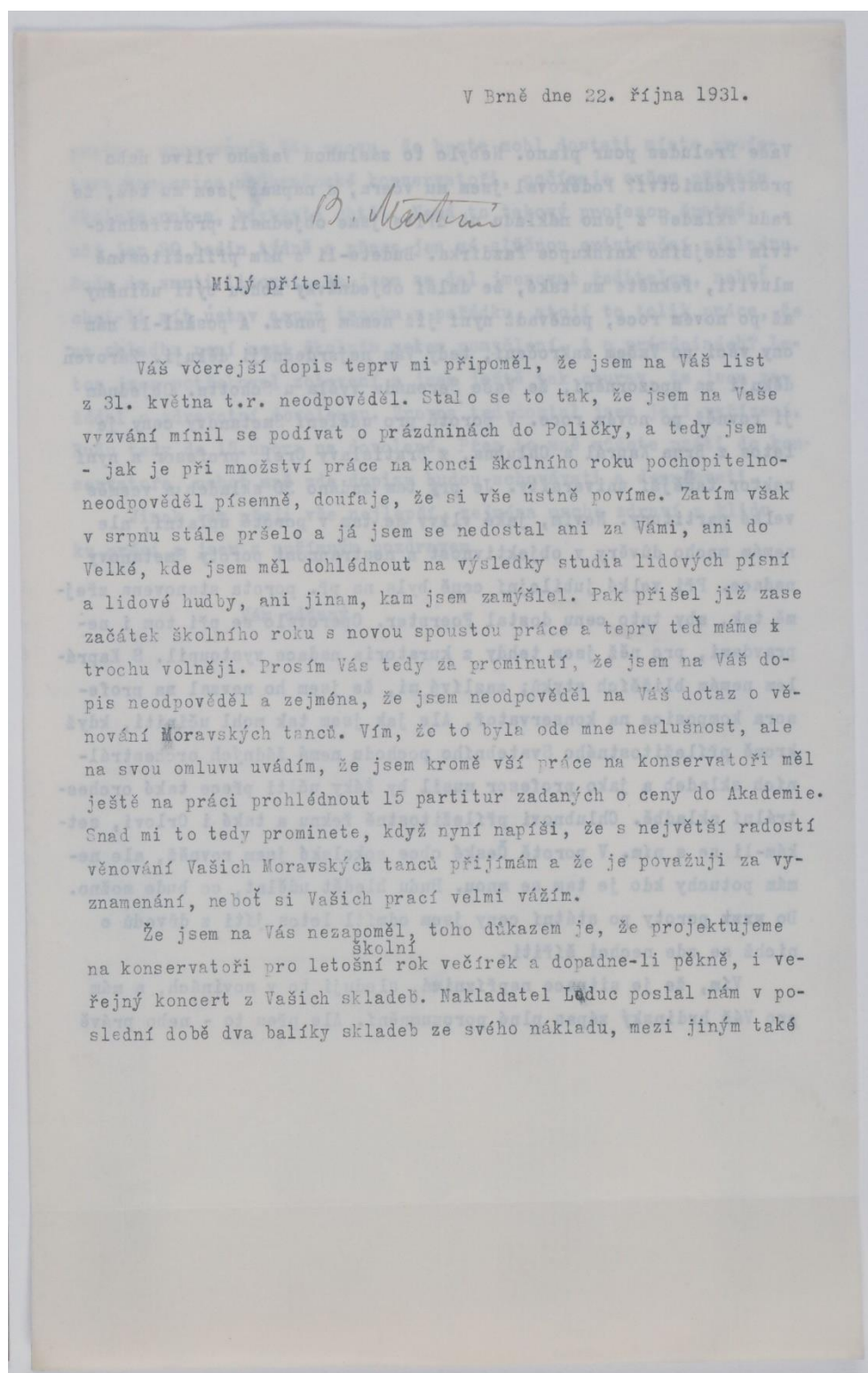
dit jen tu nej' n'p'ed v' c'as'ed' s'udam o' d'ap'ro. A' h'ko
o' nej' "Sermonem." Nemoh' jen' d'at' o' nej', m'at' s'ic' m'at'
s'lad' ab' p'ol'ic'ny' v'e' m'at'p'ic'ny', s'ed'el' jen' nej' o' p'od'p'oy.

D'ob'ny' d'at' m'at'ko a' d'ar'm' d'ic' s'ad'ic'ny'

222

O. Martin

Příloha č. 5: dopis Jana Kunce adresovaný Bohuslavu Martinů ze dne 22. 10. 1931 (MZM, G 291; dopis č. 14)

strana č. 1

Vaše Preludes pour piano. Nebylo to zásluhou Vašeho vlivu nebo prostřednictvím? Poděkoval jsem mu včera, a napsal jsem mu též, že řadu skladeb z jeho nákladu už dříve jsme objednali prostřednictvím zdejšího knihkupce Pazdírka. Budete-li s ním příležitostně mluvit, řekněte mu také, že další objednávky mohou být učiněny až po novém roce, poněvadž nyní již nemám peněz. A poslal-li nám ony věci po Vašem zakročení, tedy Vám nejsrdečněji děkuji. Zároveň děkuji za upozornění, že Vaše Serenáda vyšla u Schotta. Objednám ji rovněž po novém roce. V porotě pro udělení Smetanovy ceny je letos z Brna Kaprál a Chlubna, z Bratislavy Orel, profesor a nyní rektor tamější university. Je prý tam zadáno 30 skladeb a vesměs velké partitury. Nevím, jaké vlivy se tam v porotě uplatní, ale nemám mnoho důvěry v objektivnost a nestrannost poroty Smetanovy nadace. Při velké jubilejní ceně byla na př. porota stanovena zřejmě tak, aby tuto cenu dostal Foerster. Operovalo se při tom i nepravdami, pro něž jsem tehdy z kuratoria nadace vystoupil. S Kaprálem nemám bližších styků; zazlívá mi, že jsem ho nevzal na profesora komposice na konservatoř, Ale jak jsem tak mohl učiniti, když kromě příležitostného Svatebního pochodu nemá žádných orchestrálních skladeb a jako profesor musil by žáky učiti přece také orchestrální skladbě. Chlubnovi příležitostně řeknu a také i Orlovi, setkám-li se s ním. V porotě České obce sokolské jsem rovněž, ale nemám potuchy kdo je tam se mnou. Budu hledět udělat, co bude možno. Do ~~xxxx~~ poroty po státní ceny jsem odmítl letos jíti z důvodů o nichž se zde nechci šířiti.

Vím, že je situace nepříznivá, sleduji to v novinách, a mám pro Váš hrdinský zápas plné porozumnění. Ale přes to - nebo právě

proto - upozorňuji Vás znovu, že byste mohl dostati místo profesora komposice na brněnské konservatoři, počínaje ovšem příštím školním rokem, kdybyste chtěl. Nemá to takový profesor špatné: učí jen 20 hodin týdně a přece jen má slušnou existenční základnu. Budu do smrti litovat, že jsem se dal jmenovat ředitelem, neboť chci-li mít ústav aspoň trochu v pořádku, stojí to tolik práce, že na skladbu není mezi školním rokem pomyslení. A o prázdninách? Letos jsem potřeboval zotavení a jsem ještě tak churav, že jsem žádal o zdravotní dovolenou. Zrovna teď dostal jsem její vyřízení. Budu tedy do 15. února na dovolené. Přes to mně můžete psáti do konservatoře, neboť mně zde dopisy budou schovávatí a doručovatí.

Jinak Vám přeji vše nejlepší, zejména mnoho zdraví a klidu ku práci a jsem s upřímným pozdravem

Vám oddaný

Příloha č. 6: dopis Bohuslava Martinů adresovaný Janu Kuncovi ze dne 23. 3. 1932 (MZM, G 291; dopis č. 19)

Paris 23/3. 1932.

Vážení přáteli,

ambulance se Vám mnoho za upříznění děkuji
a děkuji Vám za Vaši láskavou a opatrnou obětavou
pomoc při konkursu o "vestrum". Samozřejmě je to slavná
opět přelivnost a není to žádný def'd'ocuse, ale s každým
případem je to dobře uděáno a bude to mít výborně o to mi
slavně šlo to se k' slavnostnosti hje, jak sám podotýkáte
mptěže jsem se slyšeli slyšeli panfar a slyšeliho konie,
protože jsem mptěl se také slyš' už je kudy přelivoblyh'a
laciný. Jak je vidět mptěl jsem se. Divil jsem se ostatek přese
podmínky konkursu hje' už dala už slavnostní prerušování, ko-
sasno už slyš' něco a mptě mptěly. Ale mptě mptě ko-
se mptě Dobrou věc, a děkuji Vám mnoho za pomoc to
mptě se mi cerna přijde. Divil mptě asi nedalocumění se. Divil
hlej se bude ještě dít se to dít, volá se hje I. ens neje
udělena, ab jaká pomoc.

Co se Bma hje nemohu se stále nerozmotit.

strana č. 1

Mluvil jsem o tom s Jottem, který je rozhodně proti tomu
aby odejel z Paříže a sdělil mi: že usílá co je možno v její
nejší situaci pro mne. Já sám také to pokládám za jakési
zvláštní. Ale když oči dobře nedovídel omiluiti v představe
to zde opuští k velmi finančním podmínkám. Také dobře navržen
k možnosti práce, ono se otevírá se jí čas dost ale když potom se
přijde k faktům, když sám dobře víte, co se najde v obřadě
a zvláštní práci. Ale sám neuprosí uložení čas a já mám ještě
tobik plánu k provedení, pro než potichuji v obřad svůj čas a užití
vše se s ním nestává ani častěji. Tak doufám že to nějak přece
jsem vyřídím a jsem jist že i mým ot. na konec nemá se jsem měl pravdu.

18/11. Na přeměna Vaší karcu (Les rondes) řítil je st. L'Art
a než velky úspěch, přes to je jsem pro Francouze k tomu bratřím.
Zní bažáci a lidé s ním má jistě radost. Nemám čas na chladit
ale doufám že jej najdu ještě v této sezoně, pak je hned pošlu.

O. Pardišoni jsem našel nějaké manuskripty, (hlavně obřad) jakor
něm se nápisem. Ale mi předal, ale neodpověděl mi. Bude-li j
něděl, přemluví její, když sám to měno, myslím si: pro nich
to rozhodně je.

Při nám hčomí srážky a jsem o moudr
svěcení pond. 18. 11. R. Martin

Anotace

Jméno a příjmení:	Klára Řiháková, DiS.
Katedra:	Katedra Hudební výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Gabriela Coufalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Korespondence Bohuslava Martinů s Janem Kuncem
Název práce v angličtině:	Correspondence of Bohuslav Martinů and Jan Kunc
Anotace práce:	Hlavním cílem této bakalářské práce byl diplomatický přepis 29 dopisů, které si v letech 1928-1935 vyměnili Bohuslav Martinů a Jan Kunc, následné doplnění vysvětlujících komentářů k jejich obsahu, historickému kontextu, osobním událostem i ke genezi některých kompozic. Další kapitoly obsahují životopisy Bohuslava Martinů a Jana Kunce, popis tohoto korespondenčního souboru a stav bádání v oblasti korespondence Bohuslava Martinů.
Klíčová slova:	Martinů Bohuslav, Kunc Jan, korespondence, Česká akademie věd a umění, Jubilejní nadace Bedřicha Smetany
Anotace práce v angličtině:	The main aim of this bachelor's thesis was the diplomatic transcription of 29 letters, which were exchanged between Bohuslav Martinů and Jan Kunc in 1928-1935, followed by supplementation of explaining commentaries to its content, to its historical context, to their personal events and to a genesis of some compositions. The other chapters consist of biographies of Bohuslav Martinů and Jan Kunc, the description of this corresponding collection and the state of the research in the area of Bohuslav Martinů's correspondence.
Klíčová slova v angličtině:	Martinu Bohuslav, Kunc Jan, correspondence, The Czech academy of science and art, the Anniversary foundation of Bedřich Smetana
Přílohy vázané v práci:	11 stran
Rozsah práce:	65 stran
Jazyk práce:	Čeština